

Nr. 49 (289)

Anul IX
10 decembrie 1960

Atomul
și medicina

(Pag. 6-7-8)

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-De

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

OASPEȚI LA COLECTIVĂ

Sîmbătă și duminică, 20 de țărani muncitori din comuna Stoenеști, raionul Giurgiu, au fost oaspeții colectivіștilor din comuna Gheorghe Lazăr, raionul Slobozia. Ei au venit aici să cunoască direct munca și viața colectivіștilor.

Nicolae Andrei, președintele colectivei din comuna Gheorghe Lazăr, către oaspeți: „Acuma, dacă o să faceți și dumneavoastră colectivă la Stoenеști, să nu credeți că de îndată se vor ivi pe tarlale niște arteziene din care vor fișni lapte și miere. Nici vorbă. Trebuie să puneți umărul, să organizați bine gospodăria și să munciți cu tragere de inimă“.

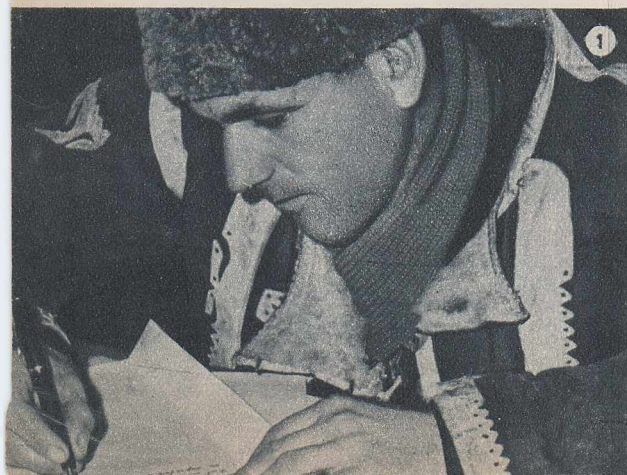
Sfat pînă la miezul nopții în casa colectivistului Nicolae Rățoi, unde a poposit în oșpeție țăranul muncitor Nicolae Ionescu din Stoenеști.

O mică parte din marea bogăție obștească a gospodăriei din comuna Gheorghe Lazăr.

După ce oșpeții au văzut la fața locului avantajele gospodăriei colective, mulți dintre ei au făcut cereri pe loc pentru a fi primiți în marea familie a colectivіștilor. Instantaneele noastre fotografice ne prezintă pe cîțiva chiar în momentul redactării cererii. De la stînga la dreapta: Ionică Petre (foto 1), Voicu Tablă (foto 2), Ion Dobre (foto 3), Ion Tîvaru și Nicolae Nasta (foto 4).

„Industrializarea lemnului va fi concentrată în combine cu profil complex, care, pe lângă prelucrarea lemnului rotund în cherestea, placaj, furnir, parchete, mobilă, vor valorifica deșeurile provenite de la aceste produse, precum și lemnul de mici dimensiuni și de calitate inferioară, în vederea fabricării plăcilor aglomerate și fibrolemnnoase — produse valoroase cu o largă întrebuințare”.

Din Raportul prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român

MENTAMORFOZA

Rampa de încărcare „Repede IV”. Din înălțimile munților cablul de oțel coboară zilnic zeci de tone de bușteni care vor lua drumul fabricilor prelucrătoare.

LEMNULUI...

În sfârșit eleganta „nona” — numită pe latinește „Lymantria monaha” — aceea care murea otrăvită cu „Multanin”, s-a hotărât să moară de insecticidul românesc „Cometox”. Pentru a o ajuta să-și dea sfârșitul, toxicul nu se mai importă, ci se pregătește pe loc și costă foarte puțin. Biata nona, grațioasa nona ale cărei omizi rodeau frunzele unor păduri

întregi, mestecînd toate o dată, cu zeci de mii, cu sute de mii de făci! Lemnul pe care-l consuma va putea deveni masă, dulap, cofraj. Dar lemnul astfel salvat reprezintă — cu toată marea lui valoare — abia un mic procent al masei lemnoase a țării. Un mic procent din această masă lemnoasă a cărei recoltare se face cu fierăstraie electrice, care e transportată mecanic

— și va fi din ce în ce mai mult — care e prelucrată — și va fi din ce în ce mai mult — cu mijloace moderne și în mod economicos.

Iar toate acestea: combaterea noiei, doborîrea copacilor, industrializarea exploatării lor, valorificarea superioară a lemnului, problemele acestea, de la cele legate de combaterea dăunătorilor și pînă la acoperirea plăcii lemnoase cu

vinidur, trec — înainte de a fi puse în practică — printr-un stadiu de cercetare. Iar cercetarea se face la un institut special: Institutul de cercetări forestiere.

★

Acum e un institut cu patruzeci și șapte de laboratoare, de la cel de biologia vînatului și pînă la cel care lucrează cu izotopi radioactivi

Dar el se va dezvolta peste puțin timp în cadrul unui mare complex forestier care va cuprinde, alături de cercetare și proiectare, și învățămîntul de specialitate. Publicul va putea vizita parcurile de agrement ale complexului, iar cercetătorii vor urmări în parcul dendrologic creșterea arborilor. Copacii vor avea nu numai număr, dar și fișă personală, la fel de amănunțită ca aceea care se face cobailor. Căci, într-adevăr, copacii aceștia vor fi în lumea lor niște cobai și, pe baza rezultatelor obținute, se vor trage concluzii în legătură cu biologia creșterii altor arbori.

Complexul are — și încă își va dezvolta — secțiile în care lemnul va fi prelucrat, și sămînța intrată în pungulițe pe una din porți va ieși ca fotoliu de lux pe cealaltă poartă.

★

Iată, de pildă, se studiază viața traverselor de cale ferată. Ele rezistau pînă de curînd, în condiții de exploatare, zece ani. Dar e necesar ca, impregnate cu substanțe de protecție, să reziste treizeci de ani. Și aici, între patru pereți, sînt supuse acțiunii ciupercilor dar, evident, acest efect micologic nu poate înlocui ploaia, vîntul, gerul. De altfel, conducerea institutului precizează:

— În Uniunea Sovietică s-a reușit să se prelungească vîrsta traverselor pînă la 30 de ani. Folosind experiența sovietică vom reuși și noi, vom studia acest lucru în condiții naturale, într-una din viitoarele parcele experimentale.

Dar înainte de a ajunge traversă (sau mobilă, cofraj, parchet), lemnul trebuie să fie adus de pe munte. Și lucrările de exploatare forestieră sînt mecanizate deocamdată în proporție de 30%. Dar mecanizarea lor se va extinde rapid. Unitățile de exploatare vor primi meru mai mult utilaj forestier modern.

Vor fi funiculare grele (pînă la 3.000 kg încărcare) și lemnele nu numai că vor fi transportate mecanizat la depozite, dar tot așa vor fi și sortate, tăiate, îmbinate.

Dar înainte de a intra sub dinții ferăstrăului în fabrică, înainte de a fi apucați de ghearele funicularului, înainte chiar de a fi doborîți, copacii vor fi aleși aproape la fel ca oamenii, după o atentă vizită medicală. O vizită medicală ce va comporta consultarea fibrei lemnoase, a bolilor ei interne, și care va începe cu... radioscopia.

★

De veacuri se credea că stejarul uscat la patruzeci de ani a murit de bătrînețe. Dar el ajunge adeseori la trei sute de ani, deci longevitatea lui se măsoară nu în decenii, ci în veacuri. Cine și-ar putea închipui că un om care slăbește și se stinge la vîrsta de zece ani a pierit la fel de „natural“ ca cel de optzeci de ani, îmbătrînit și sclerosat? Evident, uscarea prematură a stejarilor se datorește unei boli și specialiștii noștri au descoperit că maladia aceasta se poate transmite și prin rădăcini. Iar drumul bolii, itinerarul ei în timp și în spațiu, a fost stabilit aici, la institut, cu ajutorul izotopilor radioactivi. Astfel s-a putut interveni uneori pentru salvarea stejarilor (care, la adăpostul unei coji groase și solide, mureau pe tăcute) sau, cînd era deja prea tîrziu, pentru a marca sau a doborî din timp arborii condamnați.

Dar izotopii au ajutat nu numai la examinarea arborilor, ci și la scurtarea duratei de încolțire a semințelor (ceea ce se și experimentează aici), la stabilirea celui mai eficient produs chimic care duce la autoexfolierea arborelui doborît (înainte de a fi tăiat i se injectează produsul respectiv și, cînd e la pămînt, el lasă să-i cadă coaja fără intervenția securii, ca și cum ar năpîrli), la identificarea formei fibrei lemnului (dacă e dreaptă sau „toarsă“, adică spiralată). Și, mai ales, izotopul va folosi la acumularea de masă lemnoasă, anual. De ce să se aștepte o sută sau o sută douăzeci de ani pînă la maturizarea unor arbori, cînd sub acțiunea particulelor radioactive lemnul va crește uimitor de repede?

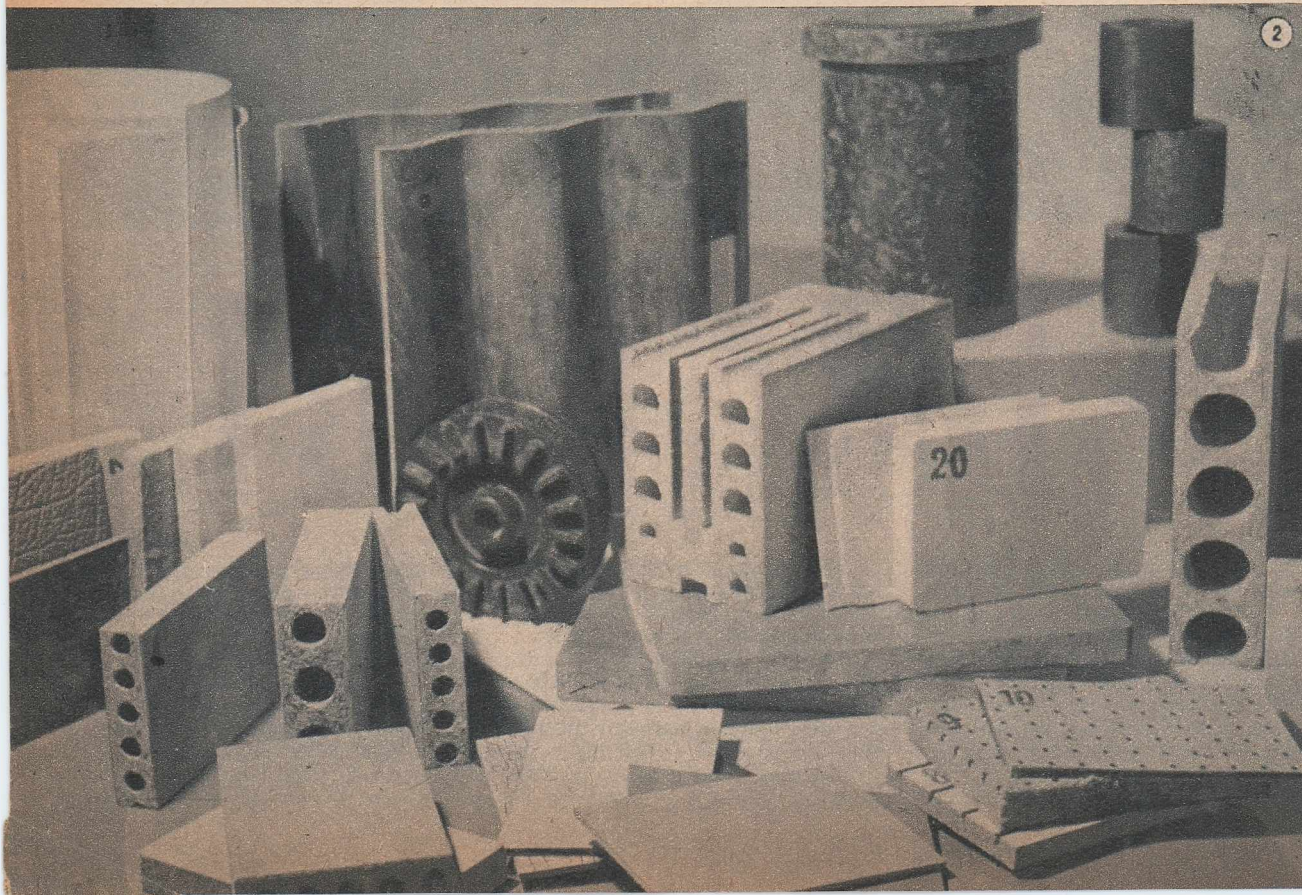
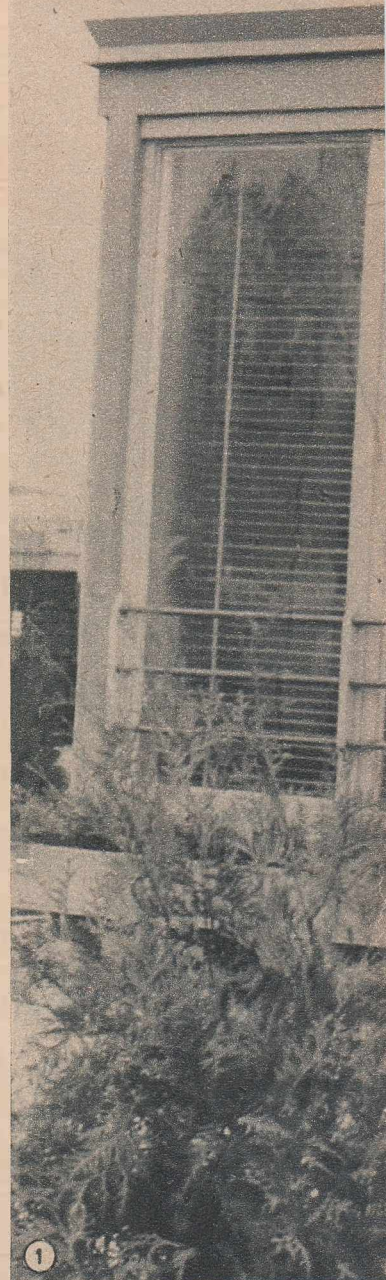
Dar „crescut“ cu ajutorul izotopilor și apoi tăiat mecanic, transportat mecanic, retezat, despicat, cioplit mecanic, lemnul e în primejdie de a da randament mic: 64%. Adică șaiszeci și patru de procente devin parchet, catarge, cutii de televizor, dar treizeci și șase de procente dispar ca fumul și ca cenușa. Treizeci și șase de procente sînt arse pe foc sau pur și simplu se pierd.

Aci intervine ceea ce se numește „industrializarea superioară a lemnului“. În cadrul marilor combinate cu profil complex, în cadrul celor douăzeci de combinate de acest tip (Suceava, Blaj, Gherla, Pitești etc.) și dotate la nivelul tehnicii mondiale, lemnul va fi folosit integral — pînă la cel mai mic ciot, pînă la cea mai infimă așchie. Plăcile aglomerate din așchii de lemn sau plăcile din fibră de lemn, ușoare, elastice, rezistente, vor înlocui tot mai mult lemnul masiv, în utilizările cele mai variate. Pe baza unor lucrări ale institutului va fi folosit la obținerea acestor plăci aglomerate și „epuizat“ rămas de la fabricarea tananților și care în prezent nu are nici o utilizare. Vor deveni astfel utile cele douăsprezece milioane de metri cubi de lemn, așezate ca niște halde de steril în preajma combinatului de la Pitești, vor fi astfel folosite multe alte sute de mii de metri cubi anual.

★

Tratate cu vinidur sau alt P.V.C. (polietilena de vinil), placa aglomerată se innobilează, iar placa din fibră de lemn capătă aspectul faianței. Tratate chimic, presate, matrițate, așchiile de lemn devin țigle, fulii de dinam, bușe.

Și nu lemnul de sequoia giganta, nu cel de mahon adus de la tropice, nu abanosul, nu specii rare, importate, sau esențe superioare autohtone. Nu, ci lemnul prost și neînvățat, sortimentele cu noduri și defecte, acelea care nu erau bune decît pentru foc, speciile cele mai modeste, ciaturile lor, surcelele lor. Din așchiile lor se aglomerează plăci,

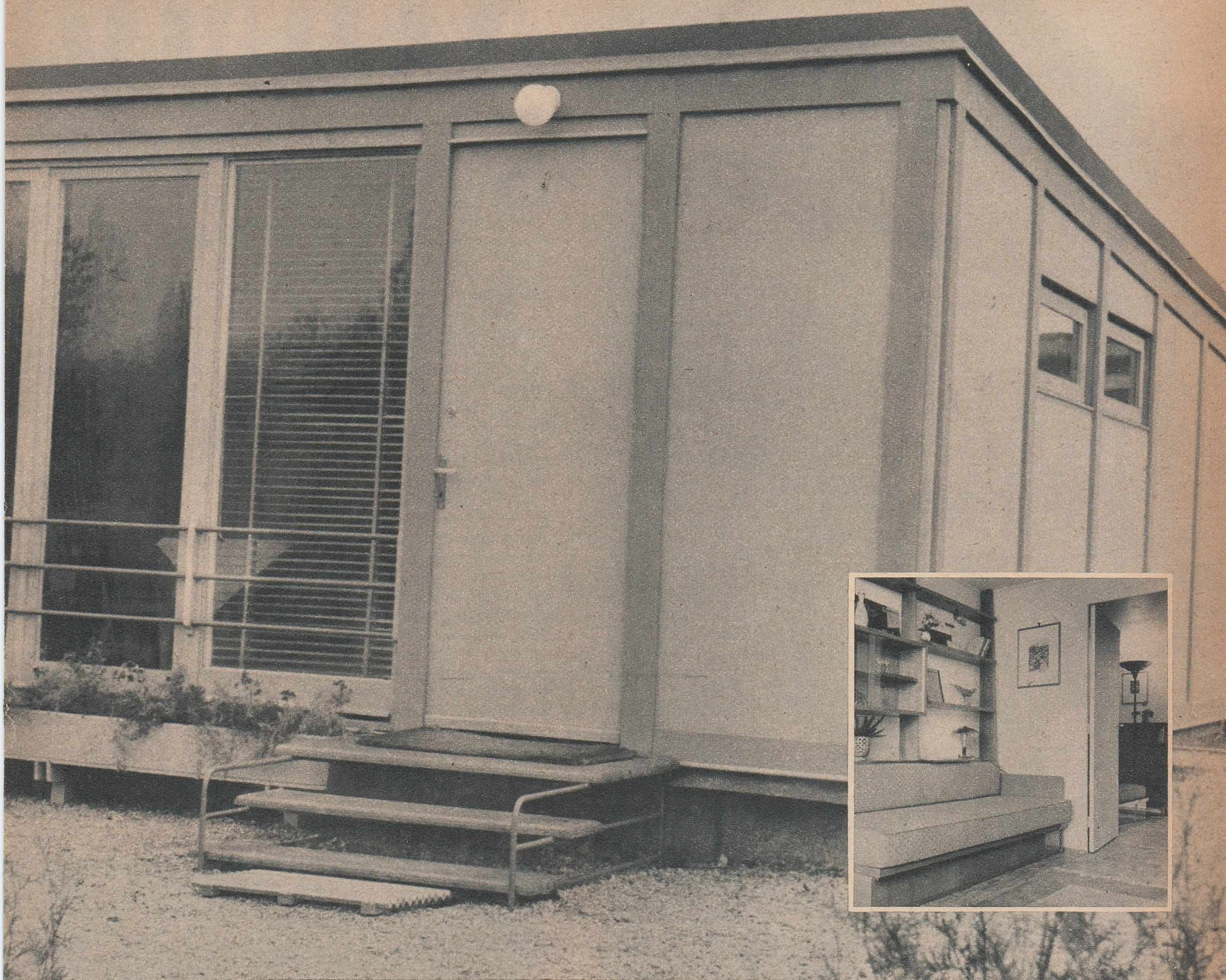

se fac placaje, mobilă, cofraje pentru beton. Dar înainte ca toate acestea să fi trecut la scara industrială, chiar la scara de stație pilot, ele au fost și sînt gîndite, cercetate.

Și această muncă o fac cercetătorii acestui institut, mereu pomenit în rîndurile de față și aflat, ca și întreaga economie forestieră din țara noastră, la începutul unei dezvoltări impetuoașe.

C. BACIU

① **TOTUL DIN PLĂCI AGLOMERATE DIN LEMNI** În parcul de cultură și odihnă „I.V. Stalin” din București, poate fi vizitată această cochetă vilioară cu trei încăperi, fabricată în întregime din plăci aglomerate din lemn. În dreapta: interiorul unuia dintre cele trei camere.

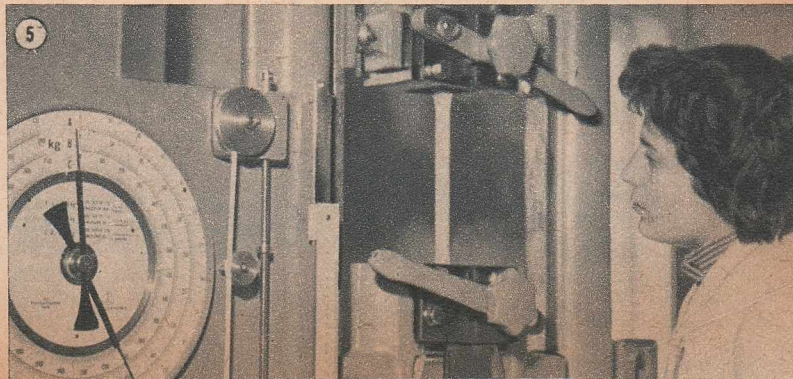
② Cîteva mostre studiate sau realizate experimental de laboratorul de produse aglomerate și stratificate din lemn. O parte dintre acestea, cum sînt plăcile aglomerate extrudate, pline și cu goluri în interior, au fost deja introduse în producție la CIL-Brăila și CIL-Gălăuțaș. În prezent laboratorul studiază problema înobilării acestor plăci cu folii de P.V.C. și cu alte materiale de finisare rezistente la apă, zgîriere, pătare, foc etc. Alte produse, cum sînt plăcile fibrolemnoase de diferite sortimente (plăci termo și fonolizatoare, fonoabsorbante, lăcuite, cu desene în relief etc.), urmează să fie introduse în fabricație începînd din anul 1961 la CIL-Blaș și CIL-Suceava. Aceste materiale își vor găsi

o largă utilizare în construcții, la amenajări interioare de caroserii auto, vagoane, nave etc. S-au mai experimentat de asemenea cu rezultate bune placajul ondulat pentru învelitori, bucele și cuzineții din așchii de lemn aglomerate cu rășini fenolice, furnirele de carpen, placajul și panelul din lemn de plop etc.

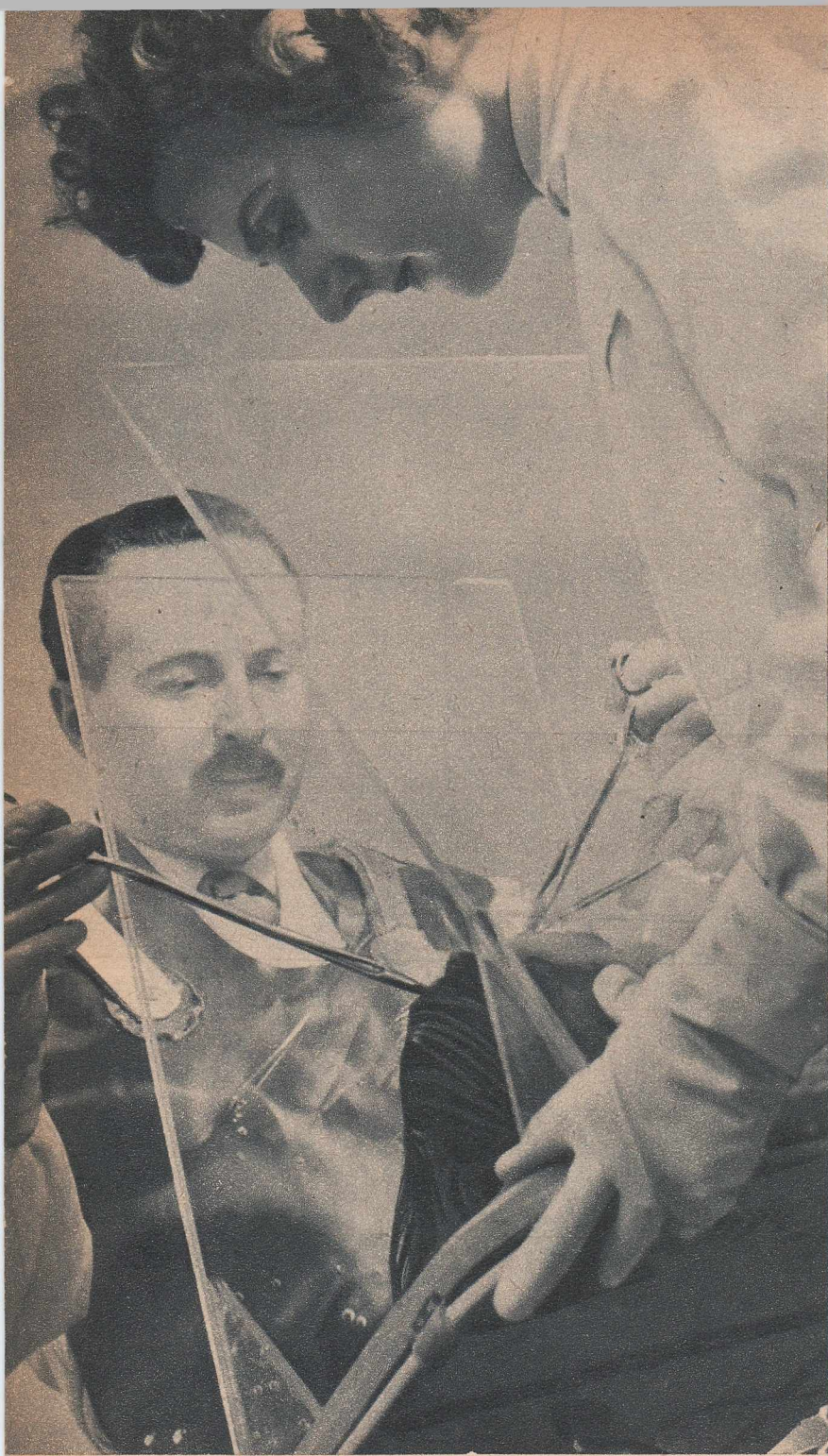
③ Ceea ce vedeți nu este un val de mătase sau stofă, ci elasticul furnir de nuc introdus în uscător de bandă pentru a fi tratat la profil Rîmnicul Vîlcea — întreprindere dotată cu utilaj modern pentru prelucrarea superioară a lemnului.

④ Mobilă de tip „Iași 1960” fabricată din plăci aglomerate și furnirul de nuc. Pretutîndeni, deci, placa aglomerată!

⑤ În laboratorul „Încercări și elemente de construcții din lemn” tovarășa Fevronia Cozan determină rezistența la tracțiune a lemnului de molid (folosit la fabricarea ferestrelor pentru blocurile de locuințe).

ATOMUL

Senzațiile noastre s-au schimbat în câteva minute... Am părăsit biroul, în care ni s-a făcut o informare preliminară, și am pătruns în laboratoarele secției de medicină nucleară din Cluj. Nu ne aflăm într-un mediu total necunoscut, mai văzuserăm asemenea instalații, dar acum bănuiam pretutindeni prezența obsedantă a unui însoțitor necunoscut: radioactivitatea... O ușă grea, metalică, deschise în fața noastră o încăpere minusculă. În rafturi se înșiruie cilindri de plumb. Cercetăm cu interes aceste containere care poartă în ele miraculoși izotopi, dar sîntem avertizați că ni s-ar putea voala filmele din aparatele de fotografiat și sîntem nevoiți să părăsim rapid încăperea...

Peste tot, plumb și plexiglas. Seringile sînt protejate cu plexiglas și plumb; nișa de primă diluție a elementelor radioactive e prevăzută cu un „baraj” de plumb și un ecran de plexiglas; marcările de hematii sînt executate în interiorul unei „camere” de plexiglas, cu ajutorul unui braț mecanic. Dar ce se petrece în aceste laboratoare, unde sensibilele contoare Geiger-Müller îi veghează permanent pe cei care lucrează aici? Să vedem o experiență. Într-un bazin înoată cîteva mormoloci de broască. O mîna introduce în apă fosfor radioactiv. Din această clipă în dezvoltarea acestor ființe și în procesul lor de asimilație se vor produce tulburări. Totul este urmărit zile în șir cu minuțiozitate, cu scopul de a se constata ce modificări provoacă radiațiile fosforului radioactiv.

Atomii marcați ai diverselor elemente au devenit prețioși mesageri în lumea imperceptibilă a organismului nostru. Dacă pînă acum aparatele Röntgen deschideau o fereastră ca să privim cîteva din tainele organismului, iată că acum izotopii radioactivi permit o explorare mai minuțioasă. În cît timp pătrunde o pomadă prin piele? Dar un medicament într-un țesut sau altul al organismului? Care e viteza de circulație a sîngelui? Care e concentrația unor elemente într-un țesut sănătos și unul bolnav? Iată numai cîteva întrebări la care izotopii răspund cu precizie... O injecție intravenoasă cu iod radioactiv, și în cîteva minute scintilatorii vor semnala prezența radiațiilor lui la nivelul tiroidei. Sînteți suferinzi de boala lui Basedow sau aveți insuficiență tiroidiană? Acest lucru se va vedea după ce vor fi efectuate, la intervale de cîteva ore, măsurători ale radioactivității tiroidiene.

Secția de medicină nucleară din Cluj are 800 de cazuri în observație și tratament. Șapte bolnave de pemfigus (boală de obicei mortală) au fost tratate, starea lor fiind ameliorată. În treizeci de cazuri au fost ameliorate și vindecate tumori vasculare. Izotopii mînuțiți cu pricepere își fac datoria!

COPERTA NOASTRĂ

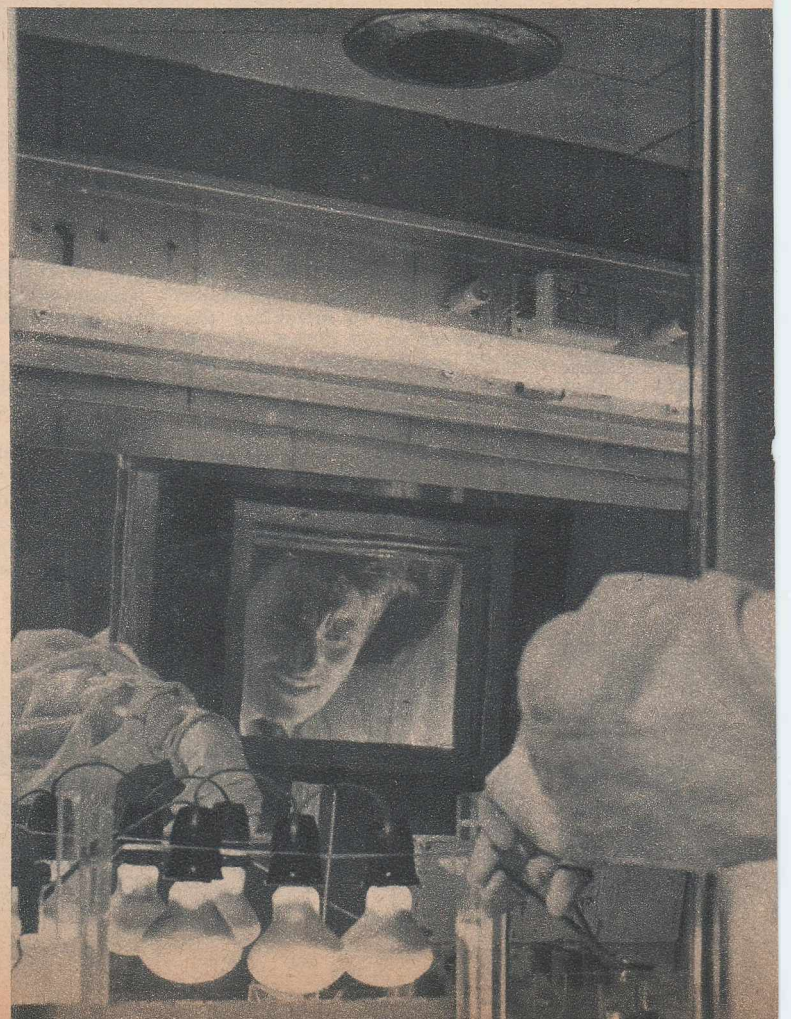

Atomul și medicina... Un simbol pe care vi-l prezintă Silvia Comes. Internă la secția de medicină nucleară din Cluj.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

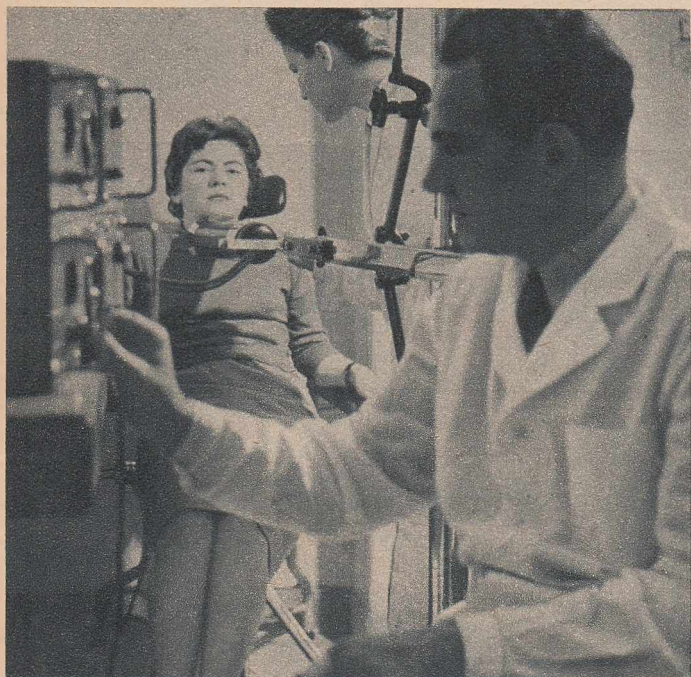
Făcînd o vizită la Institutul de radiologie din Moscova, dr. Tiberiu Holan, candidat în științe medicale, a fost impresionat de laboratoarele în care se lucrează cu izotopi radioactivi. Întors în țară, el a fost sprijinit să înființeze asemenea laboratoare la clinicile Universității din Cluj. Au trecut doar doi ani și secția de medicină nucleară, modern utilată, a luat ființă. În fotografia noastră: dr. Holan și biologa Mia Moraru tratează cu fosfor radioactiv o tumoră vasculară de pe fruntea unei bolnave.

În nișa de primă diluție se pregătește iodul radioactiv pentru tratamentul bolnavilor. El este introdus în containere pentru a putea fi transportat și apoi administrat.

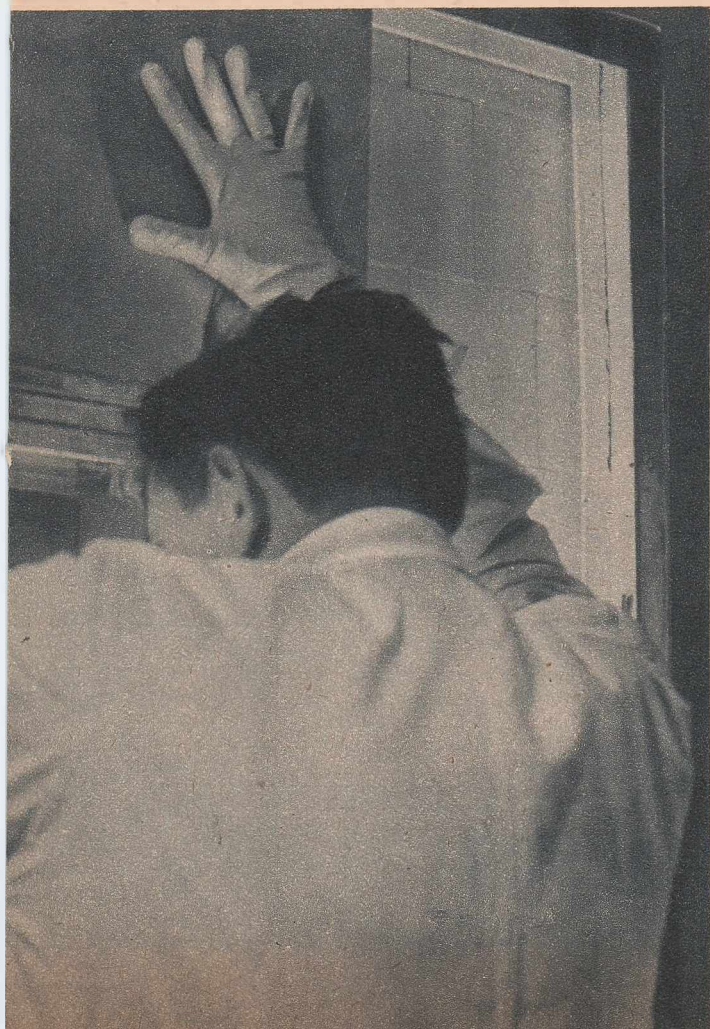
ȘI MEDICINA

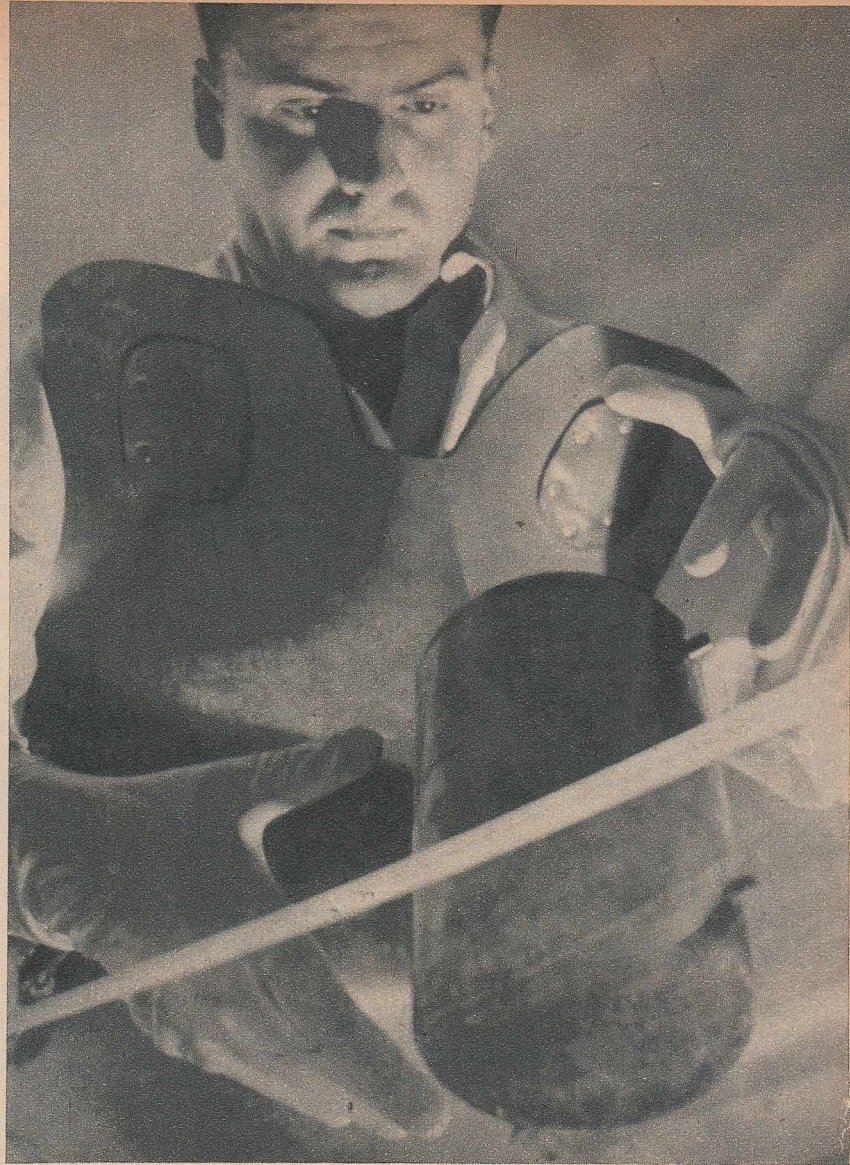
FOTOREPORTAJ
de I. CORIBAN (text)
și A. MIHAILOPOL (foto)

O dată cu izotopii, în laboratorul de medicină nucleară au apărut fizicianul, electronistul și chimistul. Fizicianul minuieste aparatul modern și face calculul dozelor, chimistul prepară izotopii în concentrații necesare pentru marcare și tratament, după indicațiile medicului și calculele și măsurătorile fizicianului. În fotografie: cu ajutorul unui scintilator și a unui numărător „Cuanta” se fac măsurători într-o probă de radioiodocaptare la o hiperfuncție tiroidiană.

Medicul Marcel Miclușia cercetează autoradiografiile unor aplicatoare cu P 32 (fosfor radioactiv).

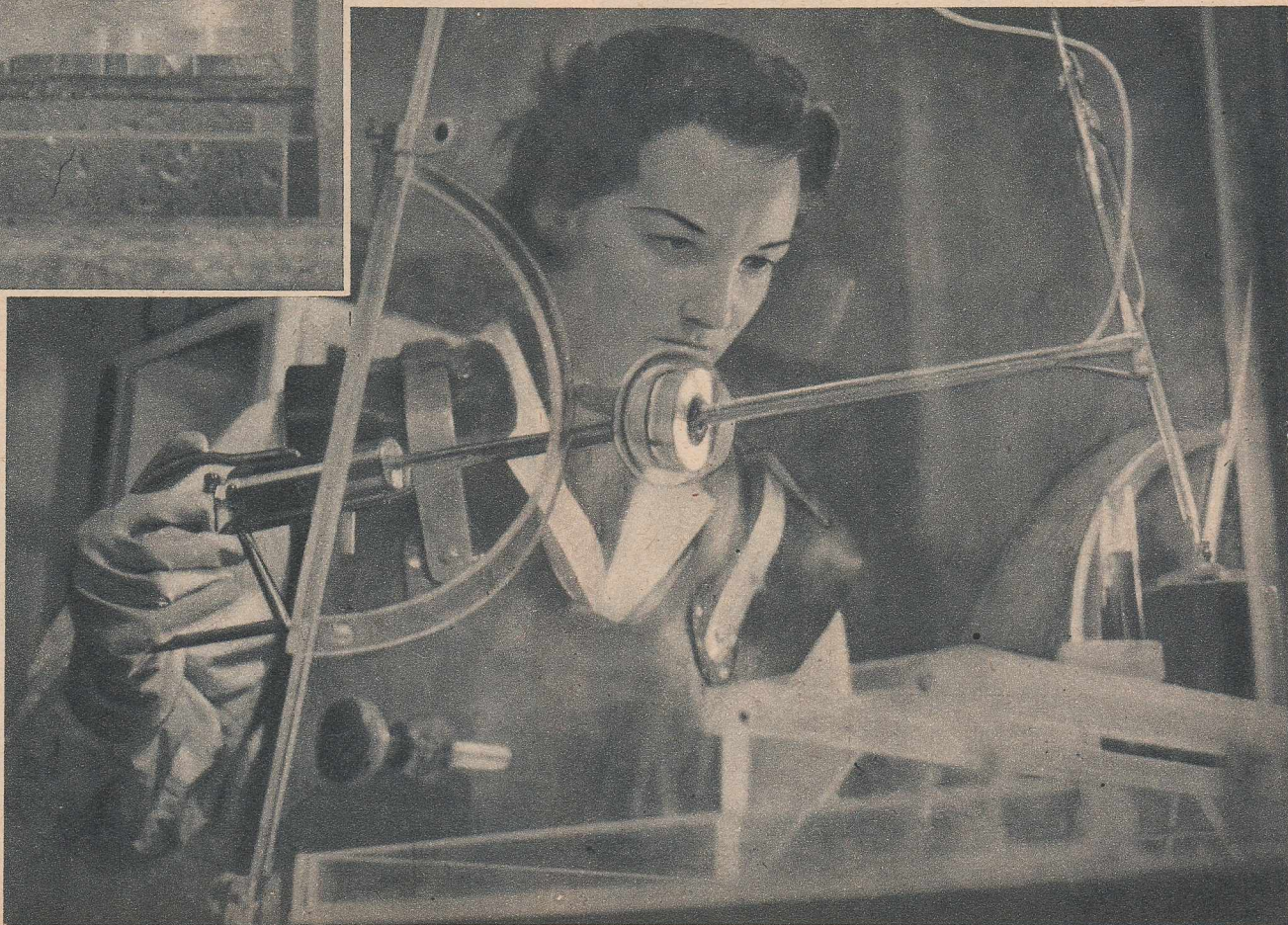

În asemenea cilindri de plumb (containere), grei de 25 kg, sînt izolate substanțele radioactive care vor fi folosite în tratamentele diverselor maladii sau vor servi la experiențele din laboratoare.

Instrumentarul din laboratoare, contaminat cu substanțe radioactive, este supus timp de 48 de ore unui flux continuu de apă și chimicale, într-un dispozitiv de decontaminare.

Acești pereți transparenți, de plexiglas, apără de radiațiile Beta pe care lucrează aci. Un braț mecanic minuieste o pipetă cu care se fac marcările de hematii sau se prepară fînte radioactive din diferite substanțe și lichide biologice care se utilizează la experiențele științifice.

Butoiașul

— schiță —
de L. FERENCZ

Ilustrație de N. POPESCU

De mirare, bătrînul Bodog își scoate luleaua din gură: — Măi, Mihai, măi... Te știam eu hapsîn, dar să faci una ca asta, zău!... N-ai tu din ce cumpăra vin? N-ai luat tu, Mihai Pelle, opt mișoare la împărțea? Și acum ai vrea...

— Ia las-o mai domol, bade Bodog! — îl întrerupse, încrunțat, Mihai. Știu eu ce știu. Bănuții își au locul lor. Iar la logodna fetei trebuie să am un vin care să nu mă facă de risul lumii. Din tămîiosul ăla!... Mă-nțelegi mata? Că de, o nimica toată să-mi faci rost de în butoiăș. Mata ești vestit că ai o mînă iute și isteată...

— Va să zică pentru asta m-ai chemat... Mă crezi tu în stare să...? — și glasul bătrînului se stinse de rușine.

— Ia-n te uită! Ușă de biserică! ... Crezi că nu știu eu de cîte ori te-ai înfruptat mata din vinurile baronului?

Pe obrazul gîlbui al bătrînului apărură niște pete roșii.

— Pe atunci... — înghite el în nec. Pe atunci... era să mă prăpălesc de foame... Acum însă is de pază avutului colectivei...

— Ei și? — se strîmbă Mihai. Seacă marea dacă scoți un strop din ea? Sărăcește gospodăria?... Zi-i!

— Nu mai zic nimic. Și nici nu fac nimic! — se întărită Bodog.

— Asta s-o spui lui mută! — zîmbește batjocoritor Mihai, apoi adaugă lingușitor: fți mai spun una: pentru binele ăsta te ung cu ceva.

Bătrînul se uită lung la Mihai. În ochii lui albaștri, blajini și obosiți, apar niște scînteii:

— Adică tu zici că... eu... — începe sufocat și mînios, dar deodată apare un zîmbet strîmb la colțul mustății: Ei, bine! Dacă tu fii neapărat... hai, să fie!

— Ehei, știam eu că ești un om de ispravă, bade Bodog — se înșenează Mihai. Uite cum să facem: în curtea sediului stă camionul, gata încărcat, să ducă dimineața la oraș vreo douăzeci de butoaie de tămîios... Mai tîrziu, cînd nu se mai află nimeni la sediu, vin eu peste ogrăzi și-ți aduc un butoiăș. De vreo cincizeci de kile. Iar mata — și Mihai schițează gestul — scoți un strop-două dintr-un butoi... apoi dintr-altul... și dintr-al treilea... Și cît ai zice pește, s-a și umplut butoiășul meu. Ce zici?

— Dacă tu vrei, să fie așa... — dă din umeri Bodog.

— Și cum am spus: n-ai nici o grijă, n-o să-ți pară rău.

— N-am nici o grijă, Mihai — spune apăsător Bodog și pleacă.

Mihai își freacă, mulțumit, mîinile. Totul merge ca pe roate, mierele sînt la căminul cultural, luna e acoperită de nori, parcă toate au fost aranjate pentru treaba asta. Se duce grăbit în pivniță și se apucă să curețe butoiășul. Mai spală și trăgătoarea, s-o ducă lui Bodog pentru ca omul să-și îndeplinească misiunea în cele mai bune condi-

țiuni. Peste sat se lasă liniștea nopții.

Mihai scoate butoiășul în curte, apoi intră în casă să-și ia haina. Deodată tresare.

— Sst! Ferește-te din ușă! — șoptește bătrînul Bodog, care rostogolește un butoiăș.

— Ce... ce-i ăsta?... — își holbează ochii Mihai.

— Un butoiăș... — răsuflă obosit Bodog. Un butoiăș cu cincizeci de kile. Cum se spune, mi-a ieșit norocul în cale. Așa că nu te-am așteptat... N-ai decît să torni vinul într-al tău.

— Să știi că ești cineva! — se bucură Mihai, dar examinînd butoiășul, rămîne năuc. Vai de mine! ăsta poartă semnul gospodăriei noastre! De-l vede cineva la mine...

Bătrînul dă din umeri: — Eu, unul, și-am făcut ce-ai dorit. Restul e treaba ta.

— Da, da... Trebuie să-l cobor imediat în pivniță... Ce ai spus? — tresare Mihai. N-ai nici o grijă, bade Bodog, ai să fii mulțumit.

— Cred și eu! — zice bătrînul în doi peri și pleacă.

Mihai mîngie butoiășul. Apoi se duce la geam și ciulește urechile. E liniște peste tot.

Îl rostogolește spre ușa care dă în curte. Cînd ajunge însă la prag, aude scîrîitul porții. Rămîne stană de piatră, dar îl trezesc niște pași. Împinge butoiășul înapoi în odaie și, după o clipă de chibzuire, îl așază în cap, ca pe un scaun. Cu o singură mișcare ia de pe cuier șuba lui veche, o îmbracă și se așază pe butoiăș, acoperindu-l jur-împrejur cu șuba.

— Bună seara, Mihai! — intră voios vecinul Sipoș, o namilă de om ce umple parcă toată odaia. Văzui lumină la tine și mi se păru c-aud ceva rostogolindu-se...

— Ți s-a părut... — geme Mihai intrat în panică.

— Ce-i cu tine, bre? — se miră Sipoș. De ce stai în șubă?

— Vai... mă scutură frigurile...

— Își strînge șuba Mihai. Mă dor șalele...

— Mde, ești alb ca varul — constată Sipoș și se apropie de Mihai cu palmele-i uriașe. Te frec eu nițel, de o să-ți treacă!

— Stai pe loc! — strigă speriat Mihai. O fi o boală lipicioasă.

Sipoș se oprește. Îi e frică de bolile lipicioase ca de moarte. Stă deci locului și de la distanță îi dă lui Mihai povește bune, cum să-și biruie boala.

În sfîrșit Sipoș pleacă, urîndu-i însănătoșire grabnică. Mihai respiră ușurat și aruncă mînios șuba. Iese în curte și trage cu urechea pînă ce se îndepărtează pașii lui Sipoș. Apoi fuge înapoi la butoiăș și-l împinge din nou, rostogolindu-l peste prag.

În acest moment însă porțita scîrîtie iarăși. Mihai înăbușe o înjurătură amară și cu iuțeala fulgerului rostogolește înapoi butoiășul. Se așază pe el și se învește din nou cu șuba. Îl trec iar sudorile.

În ușă apare bătrînul Bodog.

— Ai căpiat? Unde-i butoiășul?

— Lua-l-ar naiba să-l ia! — pufnește Mihai, sărînd în sus. M-ai speriat de m-am fript viu!

— Dacă faci pe cloșca... Vezi să nu faci pui!

— Îți mai arde de glume? — se înfurie Mihai, ștergîndu-și fruntea nădușită. Dacă mă prinde cineva cu drăcia asta...

— Mda, atunci e bucluc rău! — confirmă calm bătrînul.

— Acu-l cobor în pivniță! — precizează Mihai și împinge butoiășul spre ușă.

Dar nu face nici doi pași și-și ciulește urechile.

Iar vine cineva! Curat balamuc în casa asta! Scrișnește din dinți și se așază din nou pe butoiăș. Abia mai are timp să se învelească cu șuba, cînd în ușă își face apariția Varga, președintele. Zărîndu-l Mihai se înfioră și se face mic de tot, ca un cui lovit de ciocan.

— Noroc, Mihai — dă președintele. De ce stai în șubă?

— Vai... — îngînă Mihai desperat, ieșindu-i broboane pe frunte.

— E beteag omul — explică blajin bătrînul.

— Da' ce te-a apucat așa, nitamnisam? — se miră Varga.

— O fi vreun beteșug afurisit — zice bătrînul și urmărește atent cum se zvîrcolește Mihai, ca un gîndac prins între două degete.

— Îmi pare rău, Mihai — adaugă Varga. Am venit la tine pentru că badea Bodog îmi spusese c-ai

nevoie de cîte ceva pentru nunta fetei...

„M-a trădat bătrînul!” — își zice Mihai.

— Adică voiam să discut cu tine, în ce fel și chip să te ajute gospodăria — continuă Varga. Știi că noi nu sîntem zgîrciți cînd e vorba ca tinerii noștri să-și încropească un cămin nou.

Mihai se cutremură. De ușurare, de rușine, de bucurie — de toate acestea laolaltă. Adică președintele nu bănuiește nimic. Mai mult, conducerea vrea să-i dea fetei ceva de zestre. Pe cînd el...

— Văd că acu' nu-i de vorbit cu tine — aude ca din depărtare glasul președintelui. Trec pe la doctor și-ți-l trimit!

Mihai vrea să protesteze: taman doctorul îi mai lipsește! Dar pînă cînd să-și recapete glasul, președintele pleacă...

— Vai de mine, era cît pe-aci să...

— După o frică se cuvine un pătorel — zîmbește nevinovat bătrînul și destupînd repede butoiășul, umple cu trăgătoarea un pahar.

Mihai, mai mult mort decît viu, ia paharul și-l dă pe gît.

— Păi... asta-i... — și încremenește cu paharul în mînă.

— Apă chioară, da! — dă din cap, senin, bătrînul. De la fîntînă!

— Și cum asta?... — geme Mihai. De ce mi-ai făcut una ca asta?

— Ca să-ți dai seama că omul nu-i lup. Își schimbă el năravul, dacă nu mai e în slujba baronului ci a colectivei! — se îndreaptă, mîndru, bătrînul.

Mihai, năuc, își holbează ochii:

— M-ai pus... să mă fierb... în propria mea nădușeală...

— Da, te-am pus, băiete — adaugă Bodog. Ca să te lecuiești de un beteșug al zilelor apuse.

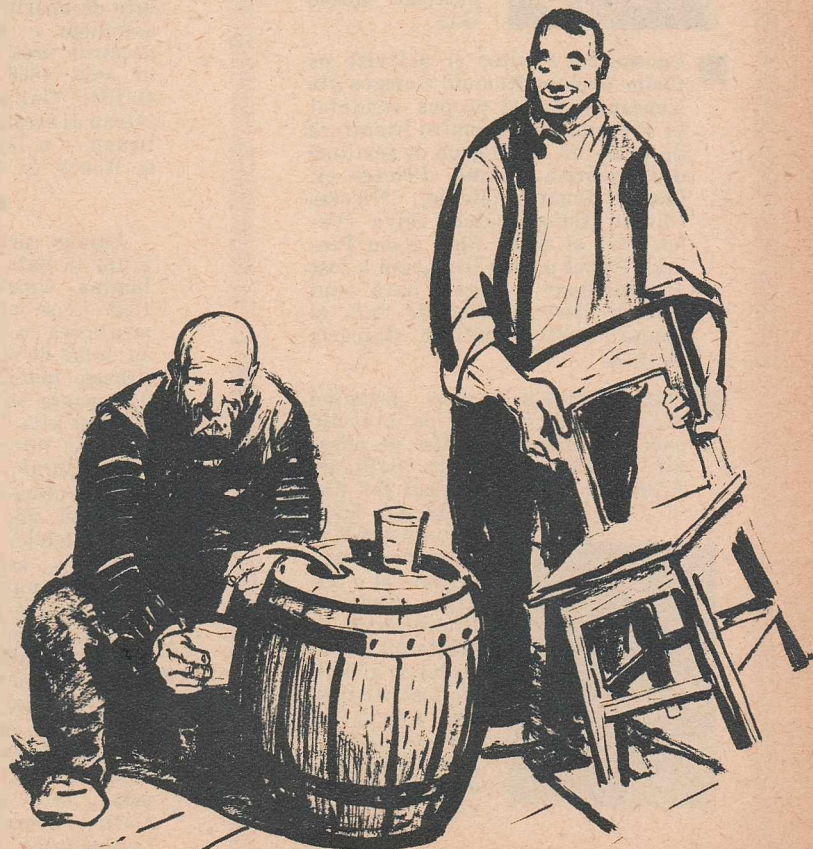
Mihai abia acum începe să se dezmoștească. Își freacă ochii și rămîne cu privirea descumpănită.

Bătrînul Bodog se apropie de el.

— Ești supărat, măi frate?

Mihai stă ca o stană de piatră. Apoi, într-un tîrziu, adaugă:

— Ce mult te-ai schimbat, bade Bodog!

Ornamentica populară din Noua Zeelandă a trezit din nou un interes susținut al etnografilor, mai ales

în urma tipăririi volumului „La capătul lumii”, o culegere de fotografii etnografice reprezentând sculpturi populare din cele mai interesante, așa cum se poate vedea și în alăturata fotografie.

Numărul biletelor de cinema vândute în Franța a scăzut în numai doi ani de la 411 milioane la 352 milioane. Cauza? Excesiva scumpire a biletelor.

Anul viitor, orașul Vladivostok sărbătorește o sută de ani de existență. În cinstea acestui eveniment „Teatrul tinerilor spectatori” pregătește piesa „Inima lui Bonivur”, o dramatizare după romanul lui Dmitri Naghișkin, închinat tinărului erou al războiului civil din Extremul Orient, Vitali Bonivur, care a fost ucis de ocupanții japonezi.

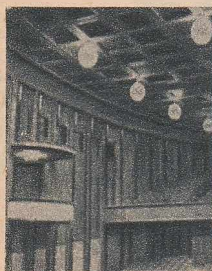
La Berlin, în „Pavilionul artei”, a avut loc de curind o expoziție de pictură pe tema „Pace pentru o viață mai bună”.

Printre cele 180 de lucrări expuse, aparținând pictorilor și graficienilor din toată lumea, se numără și această expresivă realizare a pictorului mexican Moshe Gat.

Cunoscutul scriitor și activist pe tărîm obștesc Romulo Galegos din Venezuela a fost propus candidat la Premiul Nobel pentru literatură de către un mare grup de scriitori din America Latină. Printre ei, Carlos Fuentes (Mexic), Nicolas Guillen (Cuba), Otero Silva (Venezuela) și alții. Pînă acum Premiul Nobel pentru literatură a fost acordat doar o singură dată unui scriitor din America de Sud, și anume poetei chilene Gabriela Mistral.

Orașul Leipzig dispune, începînd din stagiunea aceasta, de unul din cele mai frumoase teatre de operă din întreaga Germanie. Sala are 1.700 de locuri, în așa fel distribuite, încît din orice colț se asigură o vizibilitate și o audiență perfectă.

Proiectanții și arhitecții constructori ai sălii au fost distinși cu premiul național al Republicii Democrate Germane.

UN MESAJ AL LUI GALILEO GALILEI

● O lucrare tipărită în 1635 a intrat recent în posesia muzeului din Satu Mare ● Cartea cuprinde faimoasele dialoguri care combăteau teoriile retrograde ale lui Ptolemeu, susținute de papalitate ● Documentul a fost oferit muzeului de către un muncitor tîmplar

Bătrînul italian ne-a dat din nou o veste. O carte a sa, veche de 325 de ani, a fost recent identificată și se găsește în mîini bune. Exemplarul respectiv n-a fost descoperit nici la Pisa, nici la Florența și nici la Veneția, unde a trăit marele om de știință, ci la noi în țară, la Satu Mare. Este vorba de una din importante lucrări ale lui Galileo Galilei, un document care — supraviețuind inchiziției medievale și carilor vremii — a străbătut ca o ștafetă a rațiunii ceața mai multor secole întunecoase. Pentru cei inițiați în tainele cosmografiei și matematicii, lucrarea respectivă nu are nevoie de prea multe recomandări. Despre ea vorbesc toți biografilor lui Galileo Galilei și — plastic, documentat — una din cele mai interesante piese de teatru scrise de Bertolt Brecht. Cartea, în cele 496 de pagini ale sale, cuprinde faimoasele patru dialoguri cu care Galileo Galilei, astronom, matematician, fizician, unul din cei mai iluștri oameni de știință ai evului mediu, unul din spiritele cele mai progresiste ale Renașterii, combate, sub pretextul unor conversații spirituale, teoriile lui Ptolemeu asupra problemelor cosmice — teorii retrograde susținute de biserica catolică a evului mediu. Cu alte cuvinte, Galileo Galilei lămură lumea epocii sale că Pămîntul nu-i „buricul” sistemului planetar, că globul nostru se învîrtește în jurul Soarelui și chiar în jurul propriei sale axe, că Luna și celelalte planete nu sînt fixe și suspendate de o uriașă cupolă de cristal, ci sînt într-o permanentă mișcare. Pentru astfel de idei, cu aproape un secol înainte de apariția acestei cărți, un alt celebru astronom — polonezul Copernic — fusese declarat eretic de către papă, iar apoi, în anul 1600, chiar în timpul vieții lui Galileo Galilei, un concețean al acestuia — Giordano Bruno — a fost ars pe rug la Roma. Și totuși...

★

Așadar, cartea identificată acum la Satu Mare a văzut lumina tiparului în anul 1635. Ce se întîmpla pe vremea aceea cu Galileo Galilei, cu omul de știință care confirmase ipotezele lui Copernic asupra sistemului solar? Unde se afla Galileo Galilei, unul din întemeietorii științelor naturale, cel care a făcut primele observații cu luneta, stabilind adevărata depărtare a stelelor, petele solare, mecanica, aerodinamica și încă alte numeroase descoperiri bazate pe studierea atentă a legilor naturii? Omul acesta se afla atunci — în 1635 — într-o casă lingă Florența, bolnav, bătrîn și aproape orb, prizonier al inchiziției și declarat, desigur, eretic. Cauza? Cu doi ani în urmă, în 1633, Galileo Galilei compăruse în fața tribunalului inchiizitorial al papalității, învinuit de publicarea, înainte cu un an,

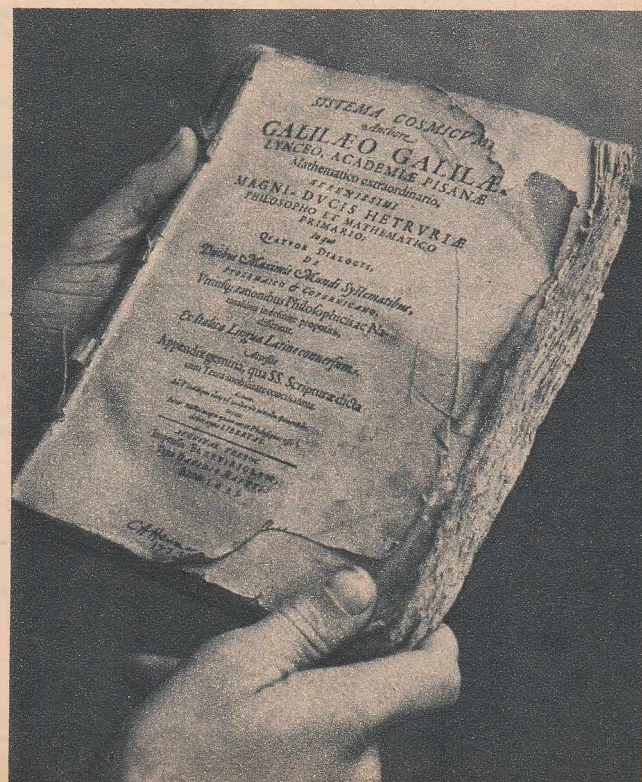
a primei ediții în limba italiană a cărții descoperite recent la Satu Mare. Adică pentru publicarea celor patru dialoguri cuprinzînd combaterea teoriei lui Ptolemeu, rămasă din antichitate și însușită de biserica catolică. În fața perspectivei unor suplicii și a soartei pe care a avut-o Giordano Bruno, bătrînul Galileo Galilei fu nevoit să se dezică public de teoriile sale. Cartea a fost interzisă, retrasă, confiscată, arsă, iar el împiedicat să mai scrie alte lucrări de acest fel.

★

Și totuși, exact după doi ani, în timp ce Galileo Galilei continua să fie prizonierul inchiziției, „Sistema Cosmicum” a reapărut. De data aceasta nu în limba italiană, ci în latină, tipărită dincolo de granițele Italiei, în imprimeriile faimoasei edituri „Elzevir” — acolo unde inchiziția catolică nu avea putere să-i împiedice pe discipolii lui Galileo Galilei de a face pe cunoscute omenirii luminoasele lui teorii. Această carte ar reprezenta de fapt „ediția a II-a” a „corpului delict”, care l-a trăit pe Galileo Galilei pînă aproape de flăcările rugului.

Coperta interioară a acestei lucrări o găsiți reproducută în fotografia alăturată. În cele trei secole care au trecut peste ea, cartea nu și-a pierdut nici o pagină, în afară de copertile exterioare. De asemenea, se vede și anul apariției: 1635. De la această dată, autorul — Galileo Galilei — a mai trăit șapte ani: orb, nefericit și supravegheat de călugării inchiziției. Peste un veac, rămășițele lui pămîntești se aflau depuse alături de ale unui alt titan al Renașterii — Michel Angelo. Pentru ca apoi marile lui idei să străbată, triumfătoare, secolele.

F. URSEANU

NU NE POATE FI INDIFERENT!

„Totuși noi nu sîntem maimuțe“.
(Din strigătele tinerilor din orașul olandez Leyda).

E orașul devenit celebru prin descoperirile științifice care s-au făcut aici. Acum face înconjurul lumii o imagine luată în fața universității din Leyda. Un număr de tineri olandezi s-au închis într-o cușcă de maimuțe în semn de protest public împotriva unei legi care restrânge numărul studenților în universitățile olandeze. În Olanda, țară care a dat lumii pe Spinoza, învățămîntul e închis ca „într-o cușcă de maimuțe“. În Olanda, ca și în alte țări apusene, pot fi citite în ziare titluri alarmante: „Prea mult tineret“. Tineretul nu e primit în școli — el merge să îngroașe rîndurile șomerilor; tineretul n-are drept la lumina cărții — el e aruncat în brațele obscurantismului; tineretul n-are perspectiva unei vieți omeneste — el simte că decade la stadiul de maimuță. Poți trece indiferent pe lângă aceasta?

V-ați gîndit vreodată cîți oameni tineri sînt în lume? V-ați gîndit vreodată cîți, dintre cei care au azi 20 de ani, sînt chemați să moștenească lumea și s-o conducă?

Nici un om nu se gîndește numai la sine. El se gîndește și la urmași: vor fi aceștia oameni cu inima înflăcărată și cu mintea luminată, oameni demni de lumea în care vor trăi? Sau vor fi niște oameni cu inima închircită, cu mintea întucată de ură?

Există o grijă a fiecărui părinte pentru soarta copiilor săi. Trebuie să existe și o grijă a întregii omeniri pentru soarta vîrstarelor tinere.

„Oricare ar fi concepțiile noastre politice sau filozofice, dacă milităm pentru pace, dacă ne este cumpă viața și munca creatoare a oamenilor nu ne poate fi indiferent modul în care sînt îndrumate și pregătite pentru viață vîrstarele tinere ale ome-

nirii, dacă ele sînt învățate să prețuiască omul și realizările sale materiale și spirituale sau, dimpotrivă, sînt crescute în spiritul negării creațiilor umane, al urii rasiale și naționale, al militarismului și războiului“.

Reprezentanții a aproape 100 de națiuni au ascultat aceste cuvinte rostite de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej de la tribuna Adunării Generale a O.N.U. și fiecare dintre cei prezenți în sală a avut prilejul să se întrebe: „În țara mea cum stau lucrurile în această privință?“

Unii pot porni de la ideea că lumea nu e decît un cîmp mărăcinos, propice pentru experimentarea perversiunilor și pentru rafinarea metodelor de omucidere. Noi pornim de la ideea că pe planeta noastră tinerele vîrstare trebuie să aibă posibilitatea să se dezvolte din plin. În această privință

există un exemplu viu: realitatea din lumea socialismului.

În multe capitale apusene rafturile geam de cărți. Dar ale cui sînt biografiile pe care tinerii sînt îndemnați să le citească? Poate a lui Shakespeare, care a cîntat dragostea curată și prietenia dusă pînă la sacrificiu? Poate a lui Goethe, care a murit cerînd „mai multă lumină“? Poate a lui Cehov, care a chemat la încredere nețărmurită în frumusețea omului?

Dar nu! Pe Shakespeare l-a înecat Al. Capone. Se încearcă să se arunce peste Goethe umbra lui Hitler. Ne poate fi aceasta indiferent?

Există unii care consideră lumea că pe un imens cîmp de experimentare a bombelor de tot felul, ca pe o uriașă tabără militară. Noi considerăm, dimpotrivă, că lumea poate deveni (cum a și devenit într-o parte a ei) o uriașă și unică zonă a păcii, fără

zângănit de arme și fără exercitarea brutală a forței omului împotriva omului.

Acestea au fost și considerentele după care s-a condus delegația română când a propus spre discuție, sesiunii Adunării Generale a O.N.U., punctul intitulat: „Măsuri pentru promovarea în rândurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare”.

În toate școlile, tinerii învață istorie. Dar ale cui fapte le glorifică profesorii în numeroase școli din partea de apus a lumii? Poate ale lui Spartacus, care s-a ridicat neînfricat pentru libertatea sclavilor din timpul său? Poate ale luptătorilor care au murit pe baricadele Comunei din Paris? Poate ale celor care au oprit pe fasciști la Stalingrad și au întors cursul războiului aducând libertate Europei? În locul lui Spartacus e glorificat Nero, cel care într-o clipă de demență a dat foc Romei. În locul preamăririi Comunei din Paris sînt justificate crimele lui Pétain și Laval. În locul singelui vărsat la Stalingrad e glorificată demența hitleriştilor, care au aruncat lumea în flăcări. Pot fi toate acestea indiferente cuiva? Se poate sustrage cineva răspunderii?

„Plăcerea vine în momentul distrugerii. Războiul este un sport. El este o artă pe care omul trebuie s-o învețe cu răbdare”.

(Din volumul „Armatele S. S. în acțiune” editat și răspândit nu demult în Germania occidentală).

Germanii pe care vedeți în fotografie ar fi putut fi oameni ca oricare alții. Din încă de pe bănci școlii li s-a spus „plăcerea vine în momentul distrugerii. Ei au fost împinși să facă acest „sport” care, nuse știe de ce e denumit război. Cea „artă” pe care oamenii se încăpăținează în a o denumi carnagiu. Cîtuș peste 100 de edituri vest-germane se ocupă cu publicarea unor cărți în care se face apologia războiului hitlerist și se seamănă sămînța otrăvită a revanșei, poate rămîne cineva indiferent la aceasta?

În ediția din 1949 a unui manual de istorie editat în Republica Federală Germană au fost publicate 5 pagini despre lagărele de concentrare hitleriste. În ediția din 1958 a aceluiași manual nu s-a suflat nici un cuvînt despre aceste lagăre.

(Din ziarul vest-german „Die Welt”)

Manualele vest-germane nu pomenesc crimele hitleriste.

Ororile fasciste? Invenție menită să strice buna dispoziție a unora... Crimele din vremea lui Hitler? Omoruri cu totuși și cu totul scuizabile. O „necesitate istorică” pe deplin justificată.

Ceea ce a fost „necesar” și „justificat ieri, de ce n-ar fi necesar și justificat azi? Paul Schoene n-are decît 25 de ani. Deci, pe vremea cînd Hitler executa crimele „necesare”, el era un ține. Cu toată acestea Paul Schoene se și mîndrește de faptul că are la activ crima de profanare a unei sinagogi din Köln. Mîinile ridicate în sus, a nevovăție, sînt mîinile de incendiator, de pogromist. Dacă aceste mîini ar purta arme... Atunci ele n-ar înțepe din nou seria de crime „scuizabile și justificate”?

Tot felul de asociații, corporații și alți soiuri de organizații vest-germane fac educația a mii și mii de tineri în spiritul revanșismului, rasismului, antisemitismului — acum, la peste 15 ani de la sfîrșitul războiului.

E acesta un lucru pe lîngă care putem trece cu indiferență

Cifre din S. U. A.: „La fiecare 7 minute un jaf, la fiecare 4 minute o crimă, la fiecare 2 minute un furt de automobil, la fiecare 46 de secunde o spargere”.

(Ziarele)

Doi băieți, doi tineri care ar fi putut fi folositori societății, Salvador Agron, de 16 ani (stînga), și Luiz Hernandez, de 17 ani (dreapta), au fost găsiți vinovați de asasinarea altor doi tineri. Judecătorul a pronunțat condamnarea lor la moarte. În schimb, n-a pronunțat nici un cuvînt de condamnare a celor ce editează cărți, turnează filme și redactează emisiuni de radio și televiziune în care e slăvită perversiunea, hoția, crima. Și oare cine ar fi trebuit să stea pe banca acuzaților?

Presa americană a publicat nu demult un anunț unde o firmă face reclamă armelor: „Se vînd arme militare. Nu sînt necesare nici un fel de autorizații. Nu are importanță vîrsta cumpărătorului”. Poate cu o astfel de armă a ucis, printre alții, și tînărul Charles Starkweather din Nebraska. În trei zile el a asasinat, împreună cu prietena sa (Carole, de 14 ani), 10 persoane. Poliția l-a denumit pe tînărul asasin „cîinele turbat”.

Dar adevărații cîini turbați sînt cei care își numără cu sete dolarii cîștigați de pe urma demenței pe care o sîdese în mințile tinerilor. Există vreun om, preocupat de viitorul tineretului, care să poată rămîne indiferent la toate acestea?

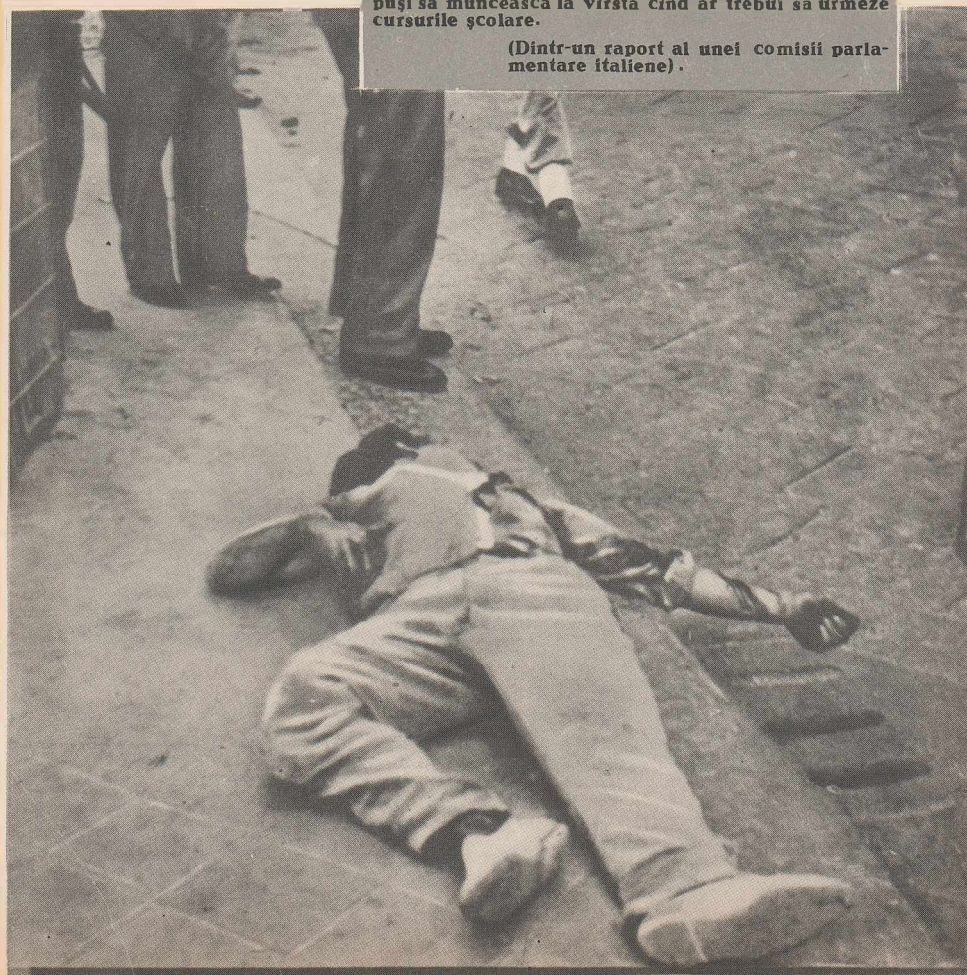
Condiții de sărăcie totală înseamnă: casă mizeră, alimentație lipsită de zahăr, carne, pîine...

„Nu sînt bani” — spune guvernul. Dar poliția primește cu regularitate solda. Și o dată cu solda, și ordi-nele: „Inăbușiți orice încercare de revoltă”. Orînduirea care asigură celor mulți sărăcia desăvîrșită iar altora bogăția desăvîrșită trebuie păstrată cu orice preț.

Dar tineretul e de altă părere. La Reggio Emilia el s-a ridicat împotriva provocărilor puse la cale de fasciști și a jafului făptuit de cei care furau de pe masa a milioane de familii carnea, zahărul, pîinea. Poliția a răspuns cu gaze lacrimogene, cu bastoane de cauciuc și cu gloanțe. Tînărul ucis de polițiști acuză: ceea ce nu a apucat încă să facă foamea, a desăvîrșit poliția, a cărei ură față de aspirațiile tinerilor spre dreptate socială pare a fi fără margini. Aceasta poate lăsa pe cineva indiferent?

Italia: 1.375.000 familii trăiesc în condiții de sărăcie totală; 1.345.000 familii trebuie considerate ca „foarte sărace”. Marea majoritate a copiilor sînt puși să muncească la vîrsta cînd ar trebui să urmeze cursurile școlare.

(Dintr-un raport al unei comisii parlamentare italiene).

„Noi luptăm pentru dreptate”.
(Inscripție pe pancarta purtată
de un tânăr negru din Statele
Unite ale Americii).

De curînd în Statele Unite ale Americii un tânăr alb a ucis un băiat negru punîndu-i o pungă de nylon pe față și urmărind cu satisfacție cum se desfășura agonia. Întrebat de ce a făcut asta, tînărul alb a răspuns mirat:
— Păi era negru!

De unde a învățat tînărul cruzimea? De la emisiunile de radio care justifică crimele: „nu-i nici un păcat să ucizi negri”. De la filmele care inundă sălile de cinematograf chemînd la crime rasiste: „ucideți-i pe negri”. De la poliștii care-l tîrăsc pe negru spre dubele lor: „iată ce trebuie să faceți cu negrii”.

În S.U.A. mulți tineri albi cresc cu pielea albă, dar conștiința lor e înnegrită ceas de ceas, zi de zi, lună de lună. Ne poate fi aceasta indiferent?

„Guvernul de la Bonn cheltuieste pentru nevoile tineretului a 225-a parte din suma pe care o cheltuieste pentru inarmare”.

(Ziarele)

Cei care au astăzi 20 de ani nu uită jertfa părinților lor. În Germania occidentală lipsesc multe școli, dar sînt nenumărate cazărmi; nu sînt destule spitale, dar se amenajează rampe pentru lansarea de rachete; nu există muncă

pentru toți tinerii, în schimb există oficii de recrutare pentru armată. Tinerii se simt, pe drept cuvînt, amenințați. Ei demonstrează cu placarde pe care scrie: „VREM SĂ ATINGEM ȘI NOI VÎRSTA PE CARE O ARE CANCELARUL ADENAUER!”

Cancelarul în vîrstă de 84 de ani amenință viața celor care au astăzi 20 de ani. Poate să-ți fie indiferent acest lucru?

Jiri V. SVOBODA

Poet din R. S. Cehoslovacă

PILOTUL

...Pilotul care a aruncat bomba atomică deasupra Hiroșimei a înnegrit, și-a părăsit soția și s-a retras într-o mănăstire.

De ce mi-ați arătat fotografiile?
Eu n-am făcut decît să trag de-o manșă și deodată a țîșnit un nor — un nor, ca un monstru, către soare — apoi a coborît către pămînt și lumea s-a cutremurat cu trosnete de oase.

Dar eu atunci, dar eu atunci nu am văzut decît atît: un nor.
De ce mi-ați arătat fotografiile?

Nu mai mă pot uita în ochii omului. Femeia mea avea doi ochi albaștri, albaștri și profunzi. Și totdeauna îi visam, zburînd deasupra mărilor și iezurilor. Dar astăzi văd pe fața-i împietrită numai arsuri și-ntunecimi bizare, aidoma sălbaticelor cratera ce le priveam din avion.
De ce mi-ați arătat fotografiile?

În ochii ei eu nu mai pot privi, iar rumeneala din obraji ei acum e-o febră a rușinii. Nu pot privi nici mîna ei ușoară, dezmiertătoare, căci mîinile iubitei sînt acum asemenea cu crengile uscate. Nici pletele de-acum eu nu mai pot nicidecum să i le mîngîi că mi-ar rămîne scuturate-n mîna. O! Pletele ce-mprejmuiam semeț al frunții sale arc de fildes, acum sînt ca pădurea bombardată privită prin ocean din avion.
De ce mi-ați arătat fotografiile?

Sălaşurile satului natal nu pot să le mai văd, că îmi apare doar scheletul lor. Se văd spărturi prin ziduri reci și albastre, cu mese rupte și cu sobe moarte. Dintr-o păpușă albă destușec numai genunchele și-o coapsă mică. Ea poate e-a scăpat ca prin minune.

Nici bolta n-o privesc căci toate păsările lumii cad lovind cu pliscu-n pieptul meu, în pieptul meu, în dreptul inimii.

Nu! Nu! Nu pot privi nicidecum, niciunde. Iar dacă stăm de vorbă-n mănăstire răspunde-mi, doamne, cui să-i dau perechea asta groaznică de ochi? Că mie-mi prisosește... Nu pot privi spre cer nici cînd mă-nchin — sau poate că și-acolo, sus, în cer, nu-i nici o sanctitate ci e numai un om nebun ce trage de o manșă și-aruncă bombele nimicitoare.

De ce mi-ați arătat fotografiile?

În romînește de AI. ANDRIȚOIU

Miluță Gheorghiu în civilitate.

1000 DE CHIRITE!

dar abia în anii de după eliberare m-am putut dărui artei din plin"). Iată de ce nu-i de mirare că și astăzi ieșeni care au văzut de zeci de ori spectacolul îl tratează de fiecare dată ca pe o premieră!

Un artist nu are vîrstă; vîrstă au creațiile lui și prin acestea el rămîne tînr sau îmbătrînește. De la Birzoaia

lui Alecsandri, care l-a consacrat, la Baba Hîrca, de la Napoleon din „M-me Sans-Gêne” la Frocharda din „Cele două orfeline”, de la veselul Figaro la ferosul moșier Puntila, de la mizerabilul Miluță Petrescu din „Surorile Boga” la teribilul Ober din „Cafeneaua cea mică”, în peste 500 de roluri, apreciatul artist moldovean a făcut

proba tineretii sale artistice, a talentului său multilateral, a irezistibilei sale „comedii”, a dreptului de a fi considerat un fruntaș al scenei românești.

Cu prilejul celor o mie de Chirițe: aferim,coane Miluță, și la mai...multe!

Bazil DUNĂREANU

Una singură și-i o mahala întregă — dar o mie? Pe una singură o apucă (de cîte ori pe zi) *șăptizăși di năbă-dăși* — dar pe-o mie? (*șăptizăși di nii di năbă-dăși!*!).

Nu-i di șogă bre! Numai că avalanșa aceasta rămîne (într-un fel) inofensivă. Pentru că împričinata mie de Chirițe se află în voia și puterea talentului unui simpatic actor moldovean, incapabil să omoare o muscă, darmite să ne invadeze cu o mie de... scorpii! Ce-i drept, el și-a scos la iveală colecția, dar cu un anume tabiet care ne-a pus totdeauna în gardă: avertizați de bătaia gongului și cu anume îngrădiri: în decor!

★

Mărunțel (dar nu prea), cu fruntea înaltă (și cît de expresivă!) cu ochii negri ca mura (și de o formidabilă mobilitate), cu buzele frumos arcuite, cu părul pudrat de neaua anilor — argintul unei vieți de muncă; un om de o perpetuă veselie, cu tolba glumelor mereu plină, un bonom blînd, duos, sincer — un moldovean sută-n sută: Miluță! E suficient să pronunți acest nume în lași și imediat se știe că e vorba de artistul emerit Miluță Gheorghiu, neîntrecutul creator al Chiriței lui Alecsandri, care va interpreta foarte curînd pentru a mia oară acest rol.

Chirița a fost adusă pe scenă de Millo; readusă a fost mult mai tîrziu, sub directoratul lui Mihail Sadoveanu. Atunci, cu 30 de ani în urmă, a debutat Miluță Gheorghiu în Chirița, reluînd astfel tradiția travestiului și creîndu-i o superconsacrare cu puterea talentului său. A interpretat-o de o mie de ori, 30 de stagiuni în șir, totdeauna cu săli arhipline, sub 12 diferite direcții de scenă (dintre care una personală). În anii de după eliberare, cum singur mărturisește, artistul și-a îmbogățit creația cu noi linii și culori, scoțînd mereu la iveală noi sensuri sociale din mult apreciată comedie a bardului de la Mircești („Am interpretat multe roluri în 35 de ani de teatru, spune Miluță Gheorghiu,

→

Cu prilejul unui turneu, nu demult, un cronicar, furat de travestiul artistului, a scris a doua zi după spectacol: „Artista Miluță Gheorghiu...”

POVESTEA URSULUI ȘI-A

Iată emblema frumosului oraș de pe Volga.

Unul din cheurile orașului este străjuit de monumentul marelui poet rus Nekrasov.

Text și fotografii de
S. JARKOV

Primul lucru care-l izbește pe turistul ce intră în Iaroslavl este pitoreasca emblema a orașului, reprezentând un urs ieșind dintr-un cauciuc de automobil. Iar dacă întilniți aceeași emblema pe radiatorul unui autocamion, să știți că locul său de naștere este tot străvechiul oraș de pe malurile Volgăi. Anvelopa cu pricina merita cu prisosință să fie immortalizată în acest fel, deoarece creatorii ei au obținut pentru întâia oară în lume cauciucul sintetic.

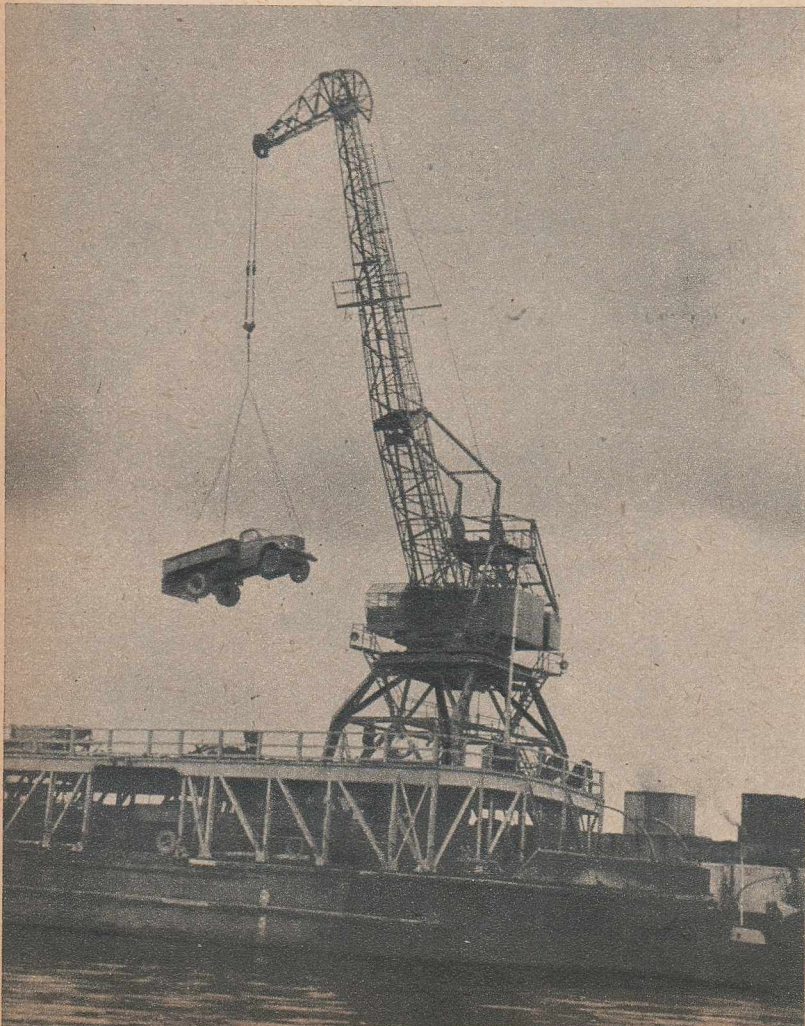
Această pasiune a iaroslavlenilor pentru întâietate s-a manifestat încă de demult. Între zidurile Kremlinului din Iaroslavl a fost găsit manuscrisul „Cuvînt despre oastea lui Igor”. Și tot în Iaroslavl a fost înființat, în 1750, de către Feodor Volkov, primul teatru din Rusia.

Exemplul celor de la uzina de cauciucuri n-a putut să nu-i molipsească și pe cei de la uzina de motoare. Pe poarta atelierelor lor a ieșit primul autocamion sovietic și apoi primul troleibuz. Pentru întâia oară în lume materialul denumit retin a fost descoperit și creat tot la Iaroslavl. La uzina de articole tehnice se fabrică din cauciuc un rulment mai rezistent decât cel din oțel și la a cărui ungere e folosită apa obișnuită.

Mîndria creatorilor de bunuri materiale din Iaroslavl nu e alimentată numai dinăuntrul Țării Sovietice, ci și din Mexic, din India,

Cînd vîl cu vaporul pe Volga, orașul strălucește în lumina soarelui de parcă ar fi proaspăt spălat de roua dimineții.

din Turcia, din Cehoslovacia și din multe alte țări. Acum doi ani, la Expoziția universală de la Bruxelles, s-a bucurat de prețuire unanimă oscilografii biradiale pentru cercetările de laborator de mare precizie, iar obiectele emailate au fost distinse cu marea medalie de aur a expoziției.

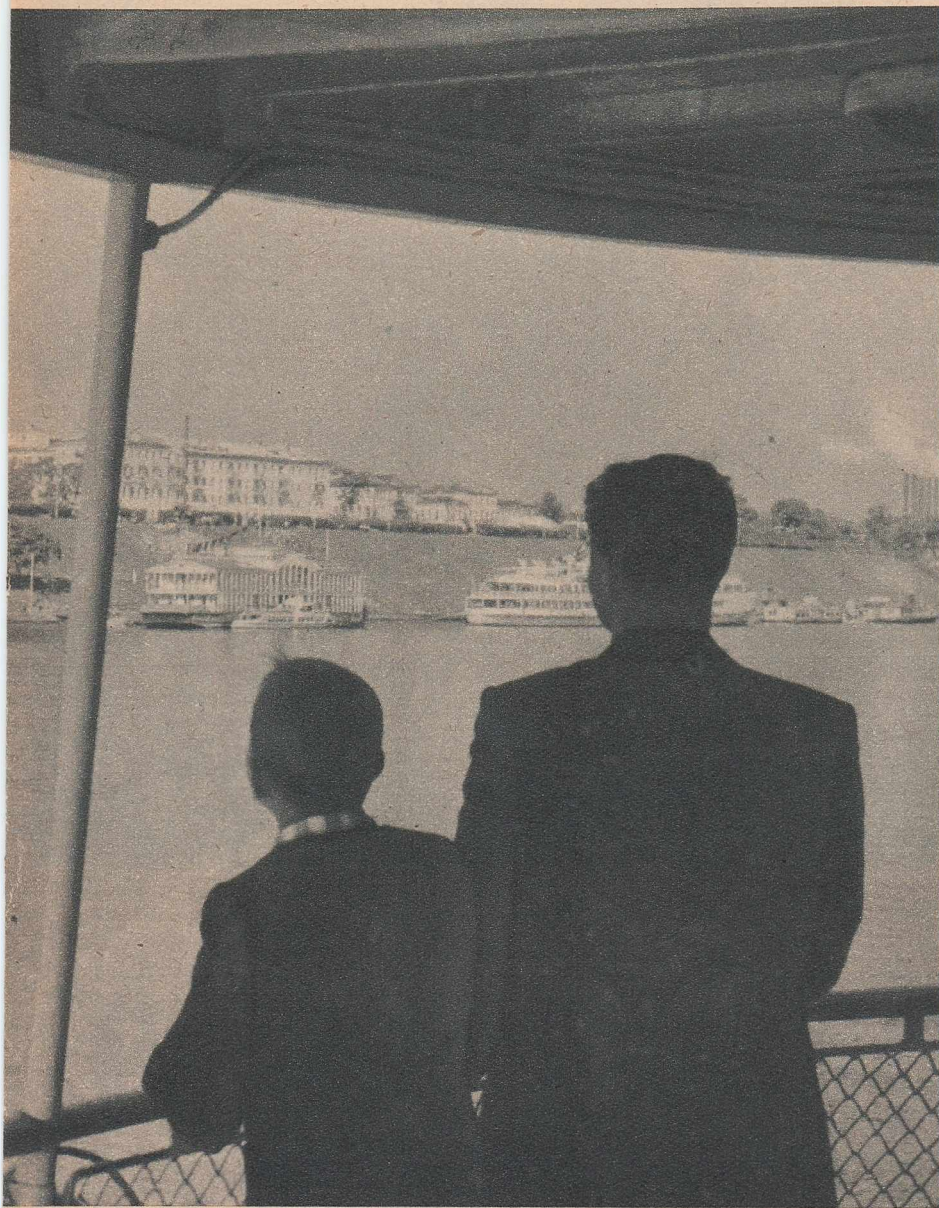
În urma „invaziei” tehnicii, o dată cu schimbarea priveliștilor orașului de pe Volga, s-a schimbat, firește, și peisajul său sonor: pe cîntecul sutelor de clopote ale străvechilor biserici din Iaroslavl s-a suprapus astăzi duduitul puternicelor motoare diesel, al vibratoarelor și motoarelor electrice predate zilnic țării; zi și noapte nu conținește zgomotul de pe șantierul noii rafinării de petrol, ca și pe șantierul noului ei cartier, ale cărui locuințe au și intrat în... funcțiune; blocuri noi apar și pe malurile Volgăi sau ale Kotoroslei, pe străzile Cikalov, Tolbuhin, Cehov,

pe bulevardul Lenin, pe șoselele Moskovskaia, Suzdalskaia și Kostromskaia. Din port se aud necontenit sirenele navelor ce urcă și coboară pe Volga, legînd într-o uriașă arteră de comunicație cele cinci mări.

Cînd se lasă seara, întreg Iaroslavlul iese pe bulevardele înmiresmate, pe cheiuri și în parcuri, invadează teatrele și cinematografele, sălile de concerte, bibliotecile și cluburile. Iar îndrăgostiții își poartă pașii spre tînărul parc „Iubileinîi”, creat în zilele jubileului, cînd s-au sădit într-însul 950 de copaci — cîte primăveri numără orașul — adăugîndu-se apoi cîte unul cu fiecare an ce trece. Și cu cît vor fi mai mulți copaci în „Iubileinîi”, cu atît vor crește mai falnic noile vlăstare ale septenalului, zecile de uzine ale orașului cu bisericile străvechi, ale orașului ce are drept stemă un urs și un cauciuc de automobil.

Prin portul Iaroslavl se scurg neîncetat bunurile produse în uzinele orașului.

ANVELOPEI

Teatrul din Iaroslavl poartă numele lui F. Volkov, cel ce a înființat aici, acum mai bine de două secole, primul teatru din Rusia.

În mijlocul roții de cauciuc stă unul dintre creatorii ei, muncitorul Pavel Gribkov. El verifică o nouă anvelopă pentru camioane basculante de mare tonaj.

O carte
pe săptămână

UN VOLUM DE VERIDICE MĂRTURII

Publicistica românească dintre cele două războaie mondiale a avut parte de prezența vie, combativă, a unor scriitori-cetățeni care deseori și-au înmuiat pana în durerea crîncenă a maselor asuprite. Sintem bucuroși că o parte din publiciștii romîni care și-au adus contribuția la dărîmarea vechilor rînduiri din Romînia burghezo-moșierească și la noua societate de azi se găsesc printre noi. Dacă adăugăm la aceasta un nou fapt, anume că pana lor este încă rodnică, avem un motiv în plus pentru satisfacția noastră.

Printre acești scriitori, un loc de seamă îl ocupă și Maria Arthur Arsene. La o vîrstă fragedă, la 15 ani, Maria Arsene iese la luptă cu arme ascuțite, scriind, în 1924, prima sa schiță în care milita pentru o lume orînduită după două principii: libertate și dreptate socială.

Recentul volum de povestiri al lui Maria Arsene — „Vremuri și semne”, tipărit de E.S.P.L.A. — aduce pentru cititori, mai cu seamă pentru cei tineri, chipul trecut al vieții, cu mizerii interminabile, („Băltăreața”, „Dunăre, Dunăre”, „Ițiuba”), cu polițiștii cretini („Treizeci de lei”), cu politicieni veroși care simulează marelle umanism („Colegul”), cu întreaga suită de trepăduși specifică orînduirii burghezo-moșierești.

În povestirile lui Arsene — ca de altminteri în scrierile multor publiciști romîni din perioada cuprinsă între cele două războaie mondiale — mahalaua ocupă, dacă ne putem exprima așa, un spațiu locativ excedentar. Se pare însă că acordarea acestui spațiu era întru totul justificată, pentru că, privită din punct de vedere social, mahalaua lui Arsene cuprindea în granițele ei și lumea oamenilor care au stat în primele rînduri ale luptei poporului pentru răsărirea unui nou soare pe cerul țării. E vorba deci de prezența activă a muncitorilor; e vorba de lupta neînfricată a acestora pentru a schimba destinul nefericit al maselor muncitoare. Arsene a reușit să facă acest lucru deoarece s-a apropiat dintru început cu toată inima de clasa muncitoare, de lupta ei, de idealurile ei. Învățătura marxist-leninistă l-a ajutat pe scriitor să privească viața în perspectiva ei, în desfășurarea legitimă a procesului istoric. De aceea muncitorii lui Arsene, chiar atunci cînd se zbat în cele mai teribile mizerii materiale, nu sînt copleșiți de desperare. Dimpotrivă, crîncena exploatare, privirea de cele mai elementare drepturi îi unesc într-un front comun de luptă împotriva aceluiași dușman: fascismul.

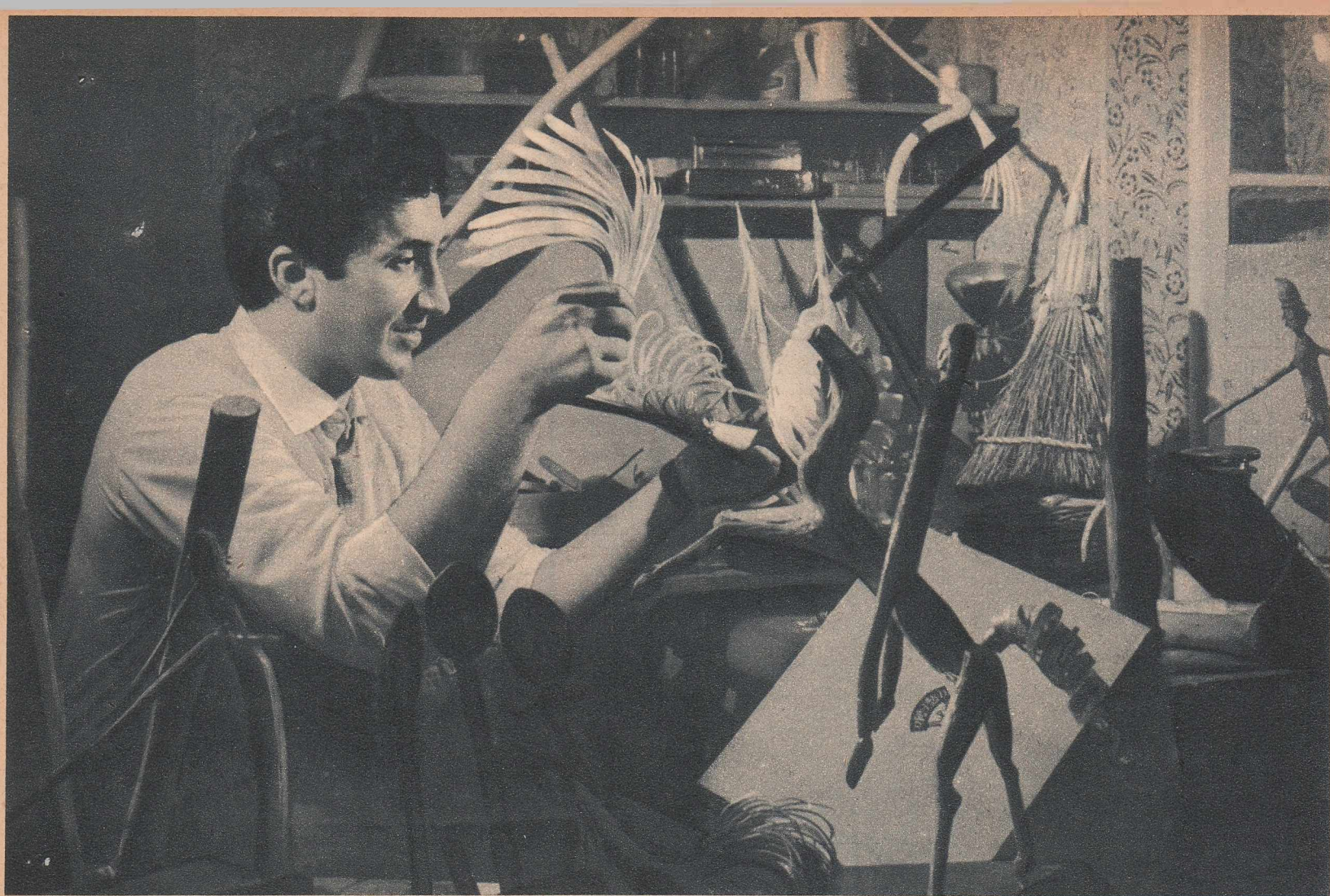
Găsim în cartea lui Arsene povestiri care te prind de la început și care-ți pun inima, pe parcursul lecturii, la bătăi de puternică revoltă împotriva călailor fasciști („Inima”, „Revolta ghetoului”), la sentimente de adîncă admirație pentru lupta neînfricată a comunistilor („Citește-o”, „În zori”, „Moș Nicolae revoltașul”), la o sinceră compasiune față de cei pentru care o bucată de pîine, o țoală mai bună și un strop de sănătate constituiau nu numai o revendicare, ci un ideal.

Proza lui Arsene e bogată în vervă și înțelepciune populară. Academicianul Mihai Beniuc, care a dat un cuvînt înainte la volumul lui Maria Arsene, a ținut să precizeze: „Plin de umor și de vervă, el (Maria Arsene — n.n.) a lăsat urme în publicațiile progresiste și democratice ale timpului, cu articolele sale, cu schițele sale, cu broșurile sale, comportînd, unele din ele, chiar persecuții pentru autor din partea autorităților opresive ale statului burghez”.

În „Vremuri și semne” sînt și o sumă de povestiri scrise după eliberare. Aici, cum era și firesc, scriitorul evocă o lume nouă, pledînd cu aceeași convingere pentru viața zilelor noastre, demascînd dușmanul de clasă și turnînd sodă caustică în înfățișarea personajelor care împiedică dezvoltarea relațiilor socialiste. Unele din povestirile mai noi ale scriitorului („Mămăliga”, „Leac”) au însă o oarecare doză de didacticism și, pe alocuri, măiestria artistică e cu un cap mai jos față de scrierile sale din trecut.

În ansamblu însă, cartea „Vremuri și semne” oferă cititorului ceasuri de lectură emoționantă. E.S.P.L.A. a făcut un lucru bun prin tipărirea volumului lui Maria Arsene.

George CIUDAN

Dintr-un ciot de lemn...

Priviți cu atenție miniaturile de față. Vi le reamintiți? Au jucat, nu demult, un rol important. Sau, mai bine zis, *roluri* importante: timp de șapte minute au fost actorii principali ai filmului „Rapsodie în lemn”, fiind distinși — o dată cu el — la recentul festival cinematografic bucureștean. Să recunoaștem că, fie și alături de actorii păpuși, ei tot fac „figură” aparte. Flăcăul pornit să-i aducă iubitei floarea din Lună, armăsarul său năzdrăvan, porumbelul săgetînd văzduhul pentru a aduce apă în cioc florii însetate sau cocoșul vestind preludiile „Rapsodiei” sînt, toți, ciopliți în lemn, în spiritul celei mai autentice arte populare.

Și iată cum, o dată cu ei, a apărut în aria filmului un „actor” și un gen de film cu totul neobișnuiți și, în același timp, un cineast care se dovedește

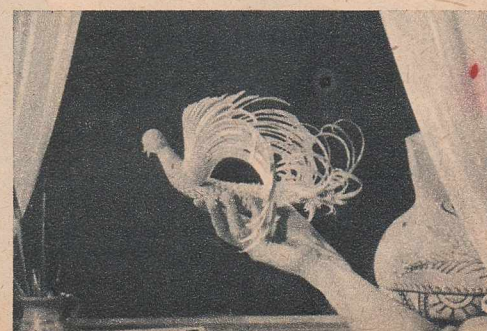
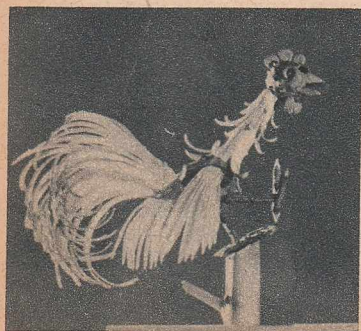
un sculptor original: Bob Călinescu. „Ucenicul vrăjitor”, „Cîntecul tractoarelor” sau mai vechiul „Pantolonașii se poartă uscați” i-au demonstrat de multă vreme inventivitatea în materie de film cu păpuși. De astă dată însă, Bob Călinescu a adus pe ecran mărturia unei vechi pasiuni și a unui talent prea puțin cunoscut. Cu dalta sau cu bisturiul (da, nu e nici o confuzie; e vorba de bisturii chirurgicale), el face dintr-o rădăcină oarecare, dintr-o crenguță contorsionată sau din vreun putregai de rîu, o miniatură surprinzător de expresivă. Artistul își alege „materialul” în funcție de forma lui și, urmărindu-i linia, mișcarea, „simțindu-i intenția” — cum zice el — i-o respectă întocmai, dîndu-i sens și funcție artistică. Priviți masa de lucru a artistului, ghemuită undeva într-un birou modest al platoului

„Tomis”. Dintr-o rămurică grațioasă, ajustată cu grijă, țîșnește o balerină; o alta, mai viguros croită de mama-natură, îi sugerează artistului un cal în plin salt; alta, un cosăș vrednic sau chiar un stîrc.

Mîinile lui Bob Călinescu meșteresc cu delicatețe cele mai neînsemnate fărîme vegetale și fac din ele adevărate opere de artă. Penajul acesta mîndru al porumbelului — de pildă — a fost dezghioțat, fîșie cu fîșie, dintr-un ciot de lemn; capul cocoșului — dintr-o ghindă, iar creasta — din trei boabe de porumb.

Pe unele din aceste miniaturi le-am cunoscut în „Rapsodia în lemn”; pe altele le vom vedea poate în expoziția personală pe care o proiectează Bob Călinescu.

Sanda FAUR-DIMA

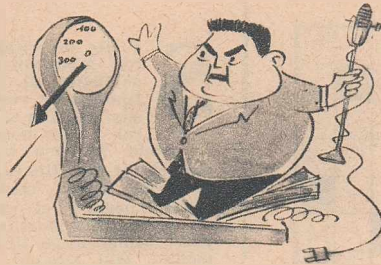

CU SARE ȘI PIPER

ÎNTÂMPLĂRI CU HAZ

povestește...

MIRCEA CRIȘAN

Dacă ești sensibil la cele mai mici zgomote, dacă tresări când pocnește un pneu de bicicletă, dacă faci crize de nervi când trece tramvaiul prin fața ferestrei tale, dacă tremuri când auzi câini lătrind, dacă, în sfârșit, n-ai nervii destul de tari, nu te gîndi la o întrevedere cu actorul Mircea Crișan.

În preajma sa capeți temperatură, transpiri, tremuri... pentru că Mircea Crișan sugerează lei, șacali, locomotive, pisici, avioane etc. Cu o singură excepție: cămila.

Cînd i s-a cerut să imite cămila, Crișan a răspuns:

— Nu pot să sufăr cămila... În primul rînd, pentru că deșertul mă îndispune. Nu sufăr furturii, castroane, ucele sau pahare deșerte. În al doilea rînd, deșertul îmi sugerează desertul, ceea ce este sinonim cu sfîrșitul mesei, și în al treilea rînd, cămila are un obicei pe care nu-l concep: ține mîncarea în gîșă în loc s-o consume... Nu... nu pot să imit cămila, dacă ar fi numai pentru acest fel al ei de a se comporta...

În apropierea lui Mircea Crișan nu poți rămîne un om drept:

numai după cinci minute de convorbire, te strîmbi... de ris...

— Întîmplări cu haz? Zece mii... Scrie...

— N-am loc pentru mii... Cîteva...

— Asta-i! Cîteva... Și nu-mi vine în minte nici una.

— O bilbilă celebră...

— N-am! Pentru că de cite ori m-am bilbit, spectatorii au crezut că imit pe cite un coleg...

— Adesea primesc de la cetățenii scrișori, semnalfind unele deficiente și incheindu-se cu indemnul:

„Luați-le în tîrbacă, pe scenă...”

Ba, o dată, mi s-a întîmplat să fiu chemat la telefon tocmai de la Tulcea. Un tovarăș, care epui-zase pesemne toate mijloacele pentru a determina un magazin să-i repare aparatul de radio în cadrul unui termen de garanție, îmi povestea ce-a pîfîit. Convorbirea se lungea cu amănunte din partea sa și cu întrebări din partea mea, încît, cînd am terminat-o, telefonista a spus: „Convorbirea dv. costă 43 lei”.

Vă închipuiți ce lipsită de haz ar fi fost întîmplarea dacă cetățeanul de la Tulcea m-ar fi chemat cu taxa inversă!

...Se spune că din cauza unei glume poți pierde un prieten. Eu, tot din cauza unei glume am pierdut... o sesiune.

La examenul de conducător-auto, mi s-a arătat o piesă din motorul automobilului și am fost întebat:

— Știi unde se găsește această piesă?

— Știu — am răspuns — la Tehnometal.

Ați văzut că apreciatul actor Gărdescu și-a sărbătorit alția ani de activitate pe scenă, cîți ani am eu cu totul, în viață. Aflați că am fost mărul discordiei în familia sa, fără voia mea, dar precis din cauza mea. Într-o emisiune de satiră și umor la radio, Gărdescu, care fusese programat, n-a venit. Am fost nevoit să joc în locul lui, dar nu să fiu Crișan, ci chiar Gărdescu. Adică să-l imit ețt mai bine.

Cît de bine am reușit să-l imit, nu știu. Ceea ce știu precis este că încercarea lui Gărdescu de a-i demonstra soției sale că n-are nimic de încesat de la radio, pentru că n-a jucat el, a rămas fără succes, soția lui pretinzînd că ție să deosebească glasul sofului ei de acela al unui imitator... Ce a urmat, nu știu!

...Într-adevăr... Sînt și indivizi care mă scoală din somn ca să le fac ca... rața, probabil tocmai cînd ei consumă pasărea asta... pe varză. Și pe mine mă pun pe... jaratie.

Deși obosit, fac și ca rața, fac și ca porcul, numai să mă lase în pace. În treacăție fie spus, niciodată încă nu m-a deranjat un cățel cu rugămintea să țușesc ca... stăpînul său, sau să mă roage o pisică să sfîrșăi ca stăpîna ei!

Și, aprope de pisică. Într-o noapte, o suavă voce feminină mă roagă să fac ca... pisica. I-am făcut pe plac, miunînd ețt mai fidel: „Miauu... miaaaaaau...” Și socotindu-mi misiunea terminată, eram gata să pun receptorul în furcă, cînd auzii din nou glasul femeii: „Vă rog... puțin mai tare...” Am repetat mieunatul: „Miaaaaaau... mi-i-ii-iaaaau!” Și am întebat: „Așa a fost bine? V-a plăcut?” „Mulțumesc... Îmi pare rău că n-am putut să vă aud și eu, dar am fînut receptorul sub pat, pentru că de acolo se auzea ronțaițul șoarecelui care nu mă lăsa să dorm...”

Am sfătuit-o să-și cumpere o capcană, deoarece a doua zi urma să plec în turneu... La succesele mele artistice trebuie deci să adaug și titlul — altul nici n-am: șoarea șoarecilor.

Mircea Crișan rămîne o clipă pe gînduri:

— Întîmplări cu haz? Nu... nu-mi amintesc nici una... Poate să aibă haz pentru dv... dar pentru mine...nu... nu văd cum... În orice caz, am să caut să vă spun cîteva... altă dată!

Dar noi nu putem aștepta, ca el. Deh, sîntul — nu zîmbiți! — nu crede flămîndului... de interviuri!

I.A.

Interviu luat de S. M. RUSU

ARICIUL ȘI SERINGA

Seringa, tot văzîndu-l pe Arici
Că nu e sîntos și nu e nici

Dispus
Ca să urmeze-un tratament,

I-a spus:

— Stimabile Arici, halal pacient!

Socot mereu și nu pot să pricep

De ce te eschivezi. De-am să te-nțep,

Un vîrf de ac

Nu e plăcut, dar totuși e un leac.

Îți face bine tratamentul.

— Mă eschivez?! — a tresărit pacientul.

A, nu! — și a privit c-un colț de ochi.

Ești meșteră, nu-ți fie de deochi.

Cînd faci injecția, durere nu se simte.

De tine fug doar cei cu minți cam strîmte,

Dar eu — eu te iubesc

Și să mă-nțepi abia aștept. Dorec!

— Așa te vreau! — seringă îl aprobă —

Te rog să te dezbraci la garderobă

Și iute la injecție poștește.

S-a dezbrăcat Ariciul ostășește

Și a venit, convins că bine-i face.

Dar

În zadar:
Seringa scoase-un ac, el — zeci de ace!

...Chiar dacă nu s-a întîmplat,
E-adevărăt.

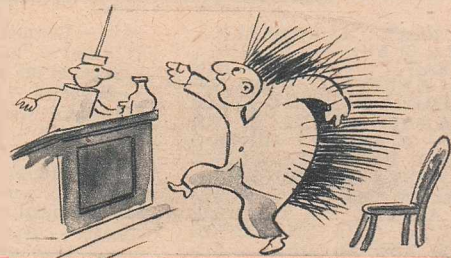
Și drept dovadă, iacă, v-aș propune —

Deși, cred, toți aricii or să tune —

Să vă gîndiți că unii, cum să zici,

La critică răspund... ca un arici!

E. MIHĂILESCU

PE ARIPILE GLUMEI

— din umorul occidental —

Un gangster își cumpărase o mașină. Un prieten îi dăruie o păpușă reprezentînd pe sfîntul Christof și-l spuse:

— S-o porți întotdeauna cu tine în mașină. Sfîntul Christof îl ocrotește pe șoferi împotriva accidentelor.

Mașina însă se răsturnă la prima cursă și gangsterul muri. Forțînd poarta raiului, gangsterul intră în grădina paradisiului cu un revolver în mînă. Indignat, sfîntul Petru îl întebă:

— Ce faci, nelegiuitule? De ce ai intrat aici cu un revolver în mînă?

— Am o socoteală cu un oarecare Christof! — răspunse furios gangsterul.

Un pastor bătrîn porni să facă o plimbare pe mare, într-o mică barcă pe care o conducea un pescar. Dar vremea frumoasă se preschimbă pe neașteptate într-o furtună cumplită.

— Domnule pastor — zise pescarul — dacă furtuna nu se potolește vom ajunge amîndoi în curînd în rai!

— Doamnel! Ferește-ne de o astfel de nenorocire! — zise pastorul, înălțîndu-și ochii spre cer.

La tribunal. Judecătorul către acuzat:
— Ce motive ai avut să fabrici bancnote false de 100 de dolari?
— Absolut nici un motiv. Eu voiam să fabric veritabile, dar n-am reușit.

(Din „Krokodil”)

Din însemnările unui fost și actual general nazist

- Decît o pace dreaptă, mai bine un război strîmb.
- Haina nu face pe om, dar uniformă da.
- Noi iubim Franța în timp de pace, dar nu avem vreme să ne ocupăm de ea decît în timp de război.
- Noi, generalii hitleriști, sîntem oameni modeste. N-avem pretenții la palate cu zeci de încăperi. Ne mulțumim cu o simplă cazemată.
- Ca oricare om, avem și noi în viață o țîntă. Așteptăm doar ordinel ca s-o ochim...
- Mie îmi plac în general toate păsările; prefer însă vulturul german și, în primul rînd, gisca, dar mai cu seamă pasul ei.
- Spune o vorbă: „Nu iese fum pînă nu aprinzi focul”. Tare aș vrea să constat practic acest lucru.

CORESPONDENȚĂ DE SEZON

Iubita mea,

Îți jur, cu mîna pe creionul cu pastă, că îmi vine foarte greu să-ți spun cele ce urmează, aceasta fiind prima discuție mai nu știu cum intervenită între noi. Tu știi foarte bine, iubita mea, că din scurta biografie a dragostei noastre n-am uitat nimic, nimic, nimic; că eu, după toate amintirile frumoase, mi-am luat notițe. Iată, îmi aduc aminte cînd locuiai tu și c. o. f. într-un fel de casă în fața căreia, cînd voiam, verba tangoului, să-ți cînt serenade sub balcon, nu aveam condiții; pentru că se știe: pentru o astfel de acțiune trebuie să fi cu glasul sub nivelul balconului. Dar la casa aceea eu treceam cu capul de fereastra ta, deși n-am decît 1,65 metri și nici supraelastic nu sînt. Iar dacă ridicam mîna și mă sălțam pușin pe virțuri, ajungeam să mă sprijin pe acoperiș. Așa că numai în gînd îți oftam sub balcon, tu de fapt fiind total lipsită de articolul acesta de primă necesitate unei idile.

Iată de ce nu am uitat nici bucuria noastră cînd v-ați mutat în casă nouă, la et. II al unui bloc, unde mi-am mutat și eu visele, urmînd ca ulterior să-mi aduc și mobila. Dar aceasta, abia după nuntă. Pînă atunci am continuat seară de seară să te conduc pînă la scara B., unde tu luai liftul care nu-i marca „Defect”, iar eu mai zăboveam cu ochii la fereastra ta, zîmbînd fericit cînd apăreai în balconul de unde aveai vedere la mine.

Tot privînd în sus, am apreciat ca pozitivă grija maică-ti în problema înfrumusețării locuinței, văzînd colivia cu sticleți și florile din ghivece, acestea formînd fauna și flora balconașului nostru, care miine-poimîne va fi al nostru.

Dar cel mai viu îmi stăruie în amintire clipa în care te-am condus acasă într-o după-amiază și, la lumina soarelui care încă mai lumina à giorno, am văzut că maică-ta și-a înfrumusețat

pt. conf. Fred FIREA

UN JOC CU... TEXT

1	U	N		3		4		5	H	6		7	E	8		9		10		11	U	12		13	14	
2	U					C	O	N	T	I	N	U	T													
3	T	O	N	T				A	T	E					I	A										
4	L	A											E	V	A	L	U	A								
5			T	A	R		L	O				I	V	I	T											
6			P	L	A	C	H					T	A				O	M								
7			T				A									A	R	E								
8			X	Z																		L	I	D		
9																		E								
10																						X	T			
11																										
12			S	T	I																					
13																										
14																										
15																										

ORIZZONTAL: 1) UMBRELE...
— SERII... 2) AU... — CUPRINS...
3) ÎNTREAGA... — FIRE — DIN
NOU... 4) MĂREȚIA... — DE UN-
DE... — TRECE PRINTR-O SERIE
DE TRANSFORMĂRI. 5) UN
GHID... — A APĂRUT DINTR-O
DATĂ, 6) E UN DISC... — LUNA
(pop.) — FIINȚA SUPERIOARĂ...
7) ROABĂ ÎN TRECUT... — POSE-
DĂ... 8) ASTĂZI... — TRECUTĂ
PRIN FOC... — CA UN METEO-
RIT... 9) ASTFEL DE... — SE-
CRETE... 10) CĂ PUTEM SPUNE,
VIATA... — A ÎNLĂTURAT ORICE
OBSTACOLE... 11) DIN CALE —
LIPSITA DE MIJLOACE... ÎN
TRECUT!... 12) CUNOAȘTE... —
O RĂSPLATĂ RARĂ... — ÎN PRE-
ZENT. 13) PROBELE... — ALE-
SE... 14) CA ÎN POEZIE... — SÎN-
TE DE PRIM RANG — LUNA... 15) A
EXPUS... SECRETELE.

VERTICAL: 1) Unu și una —
— Acțiune — Teastă. 2) Una ce nu
scoate o vorbă — Adăposturi pen-
tru contaminați. 3) Plantă erbacee
din locuri umede — Hang. 4) A
porni la ofensivă — Capul unei
insule plutitoare din Nord — Riglă.
5) Parte din piesă — Lărgire. 6)
Fructul produselor vegetale culti-

vate — Ceasuri — Rune! — Petece!
7) Pene! — Tatăl a 3 mușchetari...
— Și cel al lui Vlaicu Vodă. 8) Tună!
— Zăpăcită — Cal dobrogean. 9)
Șindriile — Curte! — Eben. 10) De
neînălțurat — Varietate de calcit.
11) Careu! — Ornamente arhitecto-
nice — Cînstit. 12) Folositori —
Diminutiv pentru Alexandru — Un
ture ca mulți alți turci. 13) Părinți
literari — Gaz în sonde. 14) Din
nou — Pregătite pentru examene.

N. R. — La orizontal „textul” se
poate citi în continuare; dezlegarea
este însă „normală” pentru fiecare cu-
vint în parte.

**Dezlegarea jocului „BANI ȘI ECO-
NOMII” apărut în nr. 48**

ORIZZONTAL: 1) Depuneri — Cec.
2) Orare — Arteră. 3) Bancă — Ser-
tar. 4) I — Oasa — Aia — N.
5) Nou — Inflație. 6) Zalog — Ia
— Ent. 7) Iz — Pumn — Tace. 8)
Azur — Atena. 9) A — Alaun —
Z — Sa. 10) Măreț — Trăpaș. 11)
Asanată — Uși. 12) Raft — Stor-
nat.

SFATURI practice

SĂ NU FACEM ABUZ DE VITAMINE!

Se știe că vitaminele dețin un
rol important în hrana noastră
de fiecare zi. S-a vorbit și con-
tinuă să se vorbească mult des-
pre ele. Dar se vorbește în gene-
ral despre neajunsurile pe care
le poate provoca lipsa lor din ele-
mentele de nutriție, negliind-se aproa-
pe total latura cealaltă, și anume
efectul negativ al excesului. Și cum
aceste vitamine există sub formă de pro-
duse farmaceutice libere la vânzare și
ieftine, sînt oameni care se indoapă
pur și simplu cu ele. Aceasta, mai ales
în timpul iernii, cînd vitaminele se pot
procura mai greu pe calea naturală a
legumelor și fructelor proaspete. Exces-
ul este de cele mai multe ori aplicat
copiilor de unii părinți prea grijulii, fără
să-și dea seama că prin aceasta fac mai
mult rău decît bine.

Să fim înțeleși: în limitele cantităților
obișnuite, orice vitamină nu poate fi
deci folositoare organismului. Dar dacă
unui copil îi administrăm, spre exemplu,
o doză exagerată de vitamina D — închi-
puindu-ne că prin aceasta înlocuim un-
tura de pește — vom constata la un
moment dat oprirea din creștere a copil-
ului și scăderea lui în greutate. În plus,
copilul își va pierde pofta de mîncare; va
avea dureri de cap, grețuri și va urina
mai des. Iar la analiza urinei se va
constata apariția albuminei și a pigmen-
tului porfirinic, așa cum la analiza
sîngelui se va vedea un conținut mărit
de fosfor (8 mg%) și de calciu (15-16 mg%).
Toate acestea vădesc începutul unei

intoxicații ce poate deveni foarte pericu-
loasă.

Efectele abuzului de vitamine sînt
aceleași, ba poate chiar mai mari, la
adult. Vitamina A, luată în doze exce-
sive, produce dureri de cap, slăbiciune
generală, boli de piele și chiar căderea
părului. Vitamina B₁, în aceleași con-
diții, dă insomnie, amețeli, dureri de
cap. Aceleași semne de intoxicație (cu
dureri de cap, amețeli, vîrsături, mîn-
cărimi ale pielii) produc mai toate vita-
minele luate în cantități exagerate.

Spre orientarea noastră e bine să știm
că hrana unui adult are nevoie în mod
normal (nu în cazuri de necesitate
terapeutică) de următoarele cantități
de vitamine, zilnic:

- Vitamina A — 1-2 mg;
- Vitamina B — 2-3 mg;
- Vitamina C — 50-100 mg;
- Vitamina PP — 12-25 mg;
- Vitamina D — 500-1000 mg.

Spre a ne da mai bine seama de aceste
cantități, vom arăta spre exemplu, că
necesarul zilnic în vitamina A poate fi
asigurat prin consumarea a 25 gr spanac,
20 gr morcovi sau 75 gr varză, iar același
necesar din vitamina C e furnizat de
25 gr ardei gras, 100 gr mazăre verde sau
170 gr roșii.

Bineînțeles că aceste cantități pot fi
dublate, triplate sau chiar și mai mult
mărite, atunci cînd sînt doze în scop
terapeutic. Dar, în asemenea cazuri,
administrarea vitaminelor trebuie făcută
numai după indicațiile și sub controlul
medicului.

JOSIANĂ

La întrebările cititorilor

LENTILE DE CONTACT

Tor. Georgeta Hîncu din Satu-Mare ne în-
treabă cînd au fost inventate lentilele de
contact și care sînt avantajele și dezavantajele
acestor lentile față de acelea ale ochelarilor
obișnuiți.

Ideea aplicării direct pe ochi a unei
lentile pare a fi foarte veche. În „Tratatul
de dioptrică” apărut în anul 1637, Descartes
vorbește deja despre această invenție și
arată cum ar putea fi folosită cu mijloacele
tehnice de pe vremea aceea.

Ideea a fost reluată spre sfîrșitul secolului
trecut, dar tehnica nedispunînd nici pe
vremea aceea decît de sticla obișnuită —
fragilă și grea — experiențele au fost aban-
donate pînă în anul 1937, cînd au apărut
materialele plastice transparente, incasabile
și ușoare.

Astăzi există trei modele puse la punct:
sticle de contact sau sclerale, lentile cor-
neene și microlentile. Sticlele sclerale sînt
cele mai mari. Ele se sprijină pe sclerotică
(albul ochilor) și au în dreptul corneei
lentila optică. Lentilele corneene sînt reduse
la circumferința corneei și se sprijină pe
marginile acesteia, iar microlentile, și
mai mici — după cum arată și denumirea
— aderă la corneă. Acestea din urmă permit
o mai bună aerisire a ochiului, nealterîndu-
i cîtăși de puțin fiziologia.

Totuși alegerea modelului nu e în func-
ție de preferințe, ci de viciul de refracție al
ochiului, de forma și de sensibilitatea lui.

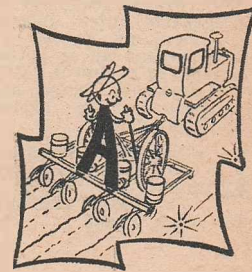
Avantajele acestor lentile de contact față
de acelea ale ochelarilor obișnuiți constau
în faptul că corectează vederea prin supri-
marea distanței dintre ochi și sticlă și că,
mișcîndu-se o dată cu pupila, mențin inte-
gritatea cîmpului vizual. În plus, aceste
lentile, fiind aproape imperceptibile, nu
schimbă cu nimic fizionomia celui care
le poartă.

Dezavantajele provin din greutatea de
acomodare a ochiului cu ele. Sînt persoane
care, oricît s-ar căzni, nu reușesc să le
suporte. Dar chiar cele care ajung să se
obișnuiască trebuie să dea dovadă de multă
răbdare și voință. Timp de mai multe
săptămîni, aplicarea unor astfel de lentile
trebuie făcută progresiv și sub controlul
medicului oculist. Iar o dată adaptarea

obținută, aceste lentile trebuie purtate
regulat și nu considerate ca obiecte de
cochetărie, pe care le pui și le scoți cînd
vrei. Altfel, de fiecare dată se cere reluat
exercițiul de adaptare care, după cum am
arătat mai sus, e destul de oșeros.

Din punct de vedere medical, asemenea
lentile sînt imperios necesare — și merită
efortul adaptării — celor care suferă de
afecțiuni mai grave ale ochilor, cum ar fi:
astigmatismul nereglat, miopia avansată,
anisometropia (inegalitatea în refracția
imaginii) și altele.

**SEMĂNĂTOAREA
„ATOMICĂ”**

Pe un teren
destinat cultu-
rii porumbului
merge un a-
gregat de se-
mănat. La pri-
ma vedere nu
are nimic ne-
obișnuit. Dar
dacă te uiti
mai atent, ob-
servi că îi
lipsește dispo-
zitivul care
asigură de o-
biceii însămîn-
țarea în cuburi. Se seamănă, așadar,
cu o metodă învechită? Nicîdecum.
Chiar cu una foarte nouă: însămînțarea
se face cu ajutorul unor repere radioac-
tive puse pe ogor. Radiațiile emise de aceste
reper — rezultat al dezagregării radioac-
tive a fosforului-32 — sînt interceptate,
amplificate, transmise printr-un releu elec-
tromagnetic, intră în funcțiune dispozitivul
de semănat, și boabele aurii cad pe ogor.
Reperurile radioactive sînt de asemenea
așezate automat.

Această originală semănaătoare „atomică”,
realizată de A. N. Gubarev și L. G. Prîscol,
profesori ai Academiei de agricultură din
Moscova, are mari avantaje față de agra-
rele de semănat folosite pînă acum, sim-
plificînd considerabil procesul în-ămînțării
porumbului.

Un sfat cosmetic pe săptămîină

TENUL DESHIDRATAT (I)

Anumite tenuri pot avea în structura lor o lipsă de apă; cu alte
cuvinte, lichidul care scaldă țesuturile sub epidermă se găsește
în cantitate insuficientă și astfel avem de-a face cu ceea ce
se numește „ten deshidratat”.

De unde provine această deshidratare? Ea poate fi datorită mai
multor cauze, din care una este îmbătrînirea organismului (pentru că,
deși tenul deshidratat se întâlnește adesea și la femeile tinere, el este
mult mai frecvent la cele mai în vîrstă, în majoritatea cazurilor fe-
meninul deshidratării accentuîndu-se pe măsura trecerii anilor).

Tulburările endocrine, ca de exemplu proasta funcționare a ovarului
sau a glandei tiroide, pot provoca o deshidratare a tenului, în care
caz tratamentul medical adecvat va reda pielii, în mod indirect, suplețea
ce-i lipsește.

Alte cauze care pot contribui la deshidratarea pielii sînt: greșita
îngrijire a tenului, folosirea nejustificată a săpunului, a loțiunilor
alcoolice și a cremelor cu bismut și mercur, precum și abuzul de pudră.
Soarele puternic, aerul prea uscat și vîntul contribuie de asemenea la
deshidratarea tenului. Tot astfel, această uscăciune se poate ivi ca
urmare a unei cure de slăbire cînd — dornice să slăbească repede —
femeile suprimă aproape complet lichidele din regimul lor. Ele fac
foarte bine că nu beau în timpul meselor, dar comit imprudența de a
nu bea nici între mese, în care caz, din cauza lipsei de lichid, tenul
este primul care are de suferit.

Tenul deshidratat se caracterizează prin pielea lui extrem de sensibilă,
fînd, subțire și supusă de timpuriu ridării. Cu un aspect frumos la
început — mai și cu porii mici și strîși — tenul capătă, pe măsură
ce se deshidratează, un aspect șters, spălăcit. Pielea este foarte uscată,
fînd brazdată de riduri, și pare lipsită de viață.

Este deci de la sine înțeles că un astfel de ten trebuie expus cu mode-
rație soarelui și, în orice caz, ferit de acțiunea intemperiilor prin
aplicarea unei creme protectoare. Hidratarea lui va fi făcută cu ajuto-
riul cremelor denumite „hidratante”, pe bază de lanolină, colesterol și apă.

Dar despre acestea, ca și despre celelalte îngrijiri necesare tenului
deshidratat, vom vorbi în articolul viitor.

Ileana VIDRAN

DE VORBĂ CU MEDICUL

CARMEN — Deva. Faptul că ați avut două sarcini presupune că nu retroversiunea este cauza actuala sterilității. Mai curând cele două intervenții trebuie să o fi provocat și aceasta se întâmplă adeseori. Trebuie stabilită permeabilitatea perfectă a trompelor și exclus vreun proces inflamator al mucoasei uterine. Numai dacă acest control va da un rezultat bun, s-ar putea pune problema intervenției chirurgicale. Consultați un serviciu de specialitate din Cluj.

DRAGOMIR IOSIF — Sebeș Alba. La dv. este vorba de o avitaminoză B₂. Indicația noastră este următoarea: o dată cu igiena gurii, prin clătire după fiecare masă, veți face timp de două-trei săptămâni câte două injecții zilnice de vitamină B₂ de 5 mg, după care veți face o pauză de zece zile. Reluați injecțiile de vitamină B₂ făcând alte două-trei săptămâni câte o injecție de 5 mg zilnic.

STERE VLAD — Timișoara. Statura dv. este potrivită. Este posibil ca timp de vreo doi ani să mai creșteți. Exerciții fizice speciale nu există, dar puteți practica gimnastica generală și sporturi ușoare.

LECA B. IOAN — Cimpina. Cele relatate de dv. sînt insuficiente pentru a pune un diagnostic de la distanță. Dacă nu suferiți de vreo afecțiune endocrină de tipul hipertirodismului sau dacă nu este vorba de o peladă, atunci s-ar putea să fie vorba de o seboree a capului. Vă recomandăm să consultați un serviciu de dermatologie pentru precizarea diagnosticului. Reveniți.

J.V. — Galați. Trimiteți adresa dv., referindu-vă la inițialele cu care ați semnat. Veți primi răspunsul prin scrisoare.

JUSTINIAN PETRESCU — Cluj. Consultați un serviciu de dermatologie din orașul dv., pentru a preciza dacă este vorba de o seboree a capului. Reveniți după aceasta cu o scrisoare și veți primi răspunsul dorit.

GHEORGHE BRATU — Pucioasa. Analizele trimise confirmă în totul diagnosticul bolii dv. Dacă tulburările urinare au cedat nu mai este nevoie să folosiți Sulfinol. Continuați tratamentul cu Trizim și Decol, înfețiți regimul dietetic prescris. Faceți și zece ședințe de raze ultrasonice reci pe abdomen.

OPREA TOMA — Lugoj. Suferiți de acnee a feței. Evitați atingerea coșurilor cu mîna. Seara, la culcare, curățați fața cu un tampon de vată înmuiată în apă boraxată 1%, caldă. Cu un ac trecut prin flacăra înțepeți coșurile, după care le atingeți cu tinctură de iod. Nu veți stoarce coșurile. După aceea aplicați următoarea pomadă: sulf precipitat 1 gr și vaselină 30 gr. Dacă pielea este grasă, în loc de pomada de mai sus veți șterge fața cu următoarea suspensie: sulf precipitat și oxid de zinc cîte 5 gr, glicerina 10 gr, apă și alcool cîte 40 ml. A doua zi dimineața se spală pomada sau suspensia cu apă caldă și aplicați următoarea pudră: sulf precipitat 1 gr, talc pulverizat 30 gr. Luați vitamină A, 60 picături pe zi. Evitați în alimentație grăsimile animale, dulciurile și plina.

M.P. — reg. Timișoara. Trimiteți adresa dv. referindu-vă la inițialele cu care ați semnat. Veți primi răspunsul prin scrisoare.

B. GIOVANI — Dej. Fără îndoială că perioada 1958-1960 a dus în bună parte la starea actuală. Vă recomandăm următorul tratament: faceți 6 injecții cu vitamină B₁₂ de 1.000 gama, una la trei zile. Totodată faceți 5 injecții de Testosteron de 10 mg, urmate de alte 5 injecții de Testosteron de 25 mg. Aceste injecții se fac una la două zile. De asemenea, veți face 10 injecții de Ser neurotonic, una pe zi. Respectați un regim bogat în proteine: carne, brînză, ouă, lapte, pește. Repetați tratamentul prescris timp de trei luni, cu intervale de 10 pînă la 15 zile. Veți obține rezultatul dorit.

Dr. Silviu GHEREA

Știați că...

...există în regnul animal specii de pești, de reptile și de insecte care nu suportă lumina soarelui? Nu trebuie să explorăm, pentru a da peste ele, adîncurile oceanelor, ci numai anumite pesteri. Aceste vietăți sînt albe la culoare și, în majoritatea cazurilor, oarbe. Dacă sînt expuse la soare, mor în cîteva minute.

...tot prin unele pesteri trăiește un soi de pește-șopîrlă (Proteus anguinus), care poate rezista ani întregi fără a-și procura hrană din mediul înconjurător? Acest animal posedă curioasa proprietate de a se hrăni din propriul său corp, micșorîndu-se în grosime și lungime pe măsură ce-și consumă din substanța proprie.

...în cei 1960 de ani ai erei noastre au dispărut de pe pămînt peste 106 specii de animale sălbatice? E vorba de mamifere, păsări și reptile, printre care putem cita: o pasăre asemănătoare porumbelului, dar de mărimea unui curcan, cu o carne foarte gustoasă, care a fost nimicită de vînatorii pe insula Maurițiu; o balenă care trăia numai în golful Gasconei; un pinguin uriaș din regiunile

arctice și o zebură brun-roșcată care avea numai pe gît dungii albe.

... nimfa libelulei imită în mare măsură motorul unui avion cu reacție? Neavînd alt mijloc de a înzeca, ea captează apa printr-un orificiu din față și o expulzează apoi cu forță prin extremitatea cozii, provocîndu-și astfel mișcarea înaintă.

...există numeroase specii de insecte fosforescente cu o putere de radiație mult mai mare decît a licuriciului nostru? Astfel, în Brazilia trăiesc niște coleoptere numite „cucuyos”, care răspund o lumină atât de puternică, încît una singură, plasată într-un flacon transparent, poate permite citirea unui ziar. Indienele din Costa Rica se servesc de asemenea insecte în locul bijuteriilor strălucitoare.

...în toată perioada nupțială, care durează cam 15 zile, broscuții nu se hrănesc cu nimic? În această perioadă, fiecare cuplu fecundează aproximativ opt mii de ouă. Din cei opt mii de pui, însă, în medie nu ajung pînă la vîrsta adultă decît doi.

PEȘTELE CARE PĂLEȘTE... DE FRICĂ

În apele calde ale Mediteranei, alături de atîtea vietăți ciudate, trăiește și un pește, unic în felul lui, cu numele de Trigala sau „rîndunica de mare”.

Acest pește are o însușire cu totul aparte: își schimbă culoarea în legătură cu starea sa nervoasă. Astfel, în timp ce în mod obișnuit este felurit pigmentat, cu puncte negre, roșii și galbene, o aflare a sistemului său nervos face ca toți acești pigmenți să se decoloreze. Cum s-ar spune peștele Trigala „pălește” de emoție.

LECHNER MIHAIL — Craiova. În conformitate cu legea, femeile au dreptul la pensie pentru bătrînețe începînd de la vîrsta de 55 ani și cu cel puțin 20 ani vechime în cîmpul muncii. Numai vechimea în cîmpul muncii nu este motiv de pensionare. Dacă doamna Calinescu Paula își pierde capacitatea de muncă mai înainte de a împlini vîrsta de 55 ani, are dreptul la o pensie de invaliditate pe tot timpul cît este incapabilă de muncă. Această pensie se calculează în raport cu gradul de boală și vechimea în serviciu. La împlinirea vîrstei de 55 ani, pensia de invaliditate se poate schimba cu cea de bătrînețe.

BOSTAN DUMITRU — Piatra Neamț. Potrivit legilor în vigoare, salariatul care înclocuiește în mod temporar, în aceeași unitate, pe un salariat care deține o funcție de conducere poate primi diferența dintre salariul celui înlocuit și salariul său dacă îndeplinește următoarele condiții:

a) dacă potrivit statutul de funcțiuni înlocuitorul nu este locuitorul de drept al celui pe care îl înclocuiește;

b) dacă înclocuirea se face pe baza unui ordin scris, dat în prealabil de conducerea unității.

APOSTOLESCU V. IOAN — Preventoriul, T.B.C. Timișul de Sus, regiunea Stalin. Dv. aveți funcție de răspundere și, ca atare, muncă nenormală. Timpul de lucru pentru asemenea funcții se fixează de ministerul de resort de acord cu comitetul central al sindicatului respectiv, conform art. 49 din Codul Muncii. Legile în vigoare prevăd într-adevăr că beneficiază de indemnizația de muncă nenormală pînă la 25% din salariul tarifar și administratorii de sanatorii sau cantină, însă numai cei încadrați pînă la categoria X inclusiv. Cum între timp s-a schimbat sistemul de salarizare, cazul dv. poate fi soluționat numai de conducerea preventoriului, eventual cu avizul Ministerului Sănătății și Asigurărilor Sociale sau al Sfatului popular regional.

CAROL MIHAI — Vulcan. Ne surprinde afirmația că n-ați înțeles pînă acum nimic în legătură cu originea țiganilor, cînd chiar în Dicționarul limbii romîne sînt scrise clar: „Persoană care face parte dintr-o populație originară din India și răspîndită în mai toate țările Europei, trăind în unele părți încă în stare seminomadă”. Francezii le-au spus „boemi”, crezînd multă vreme că țara lor de origine a fost Boemia — fapt constatînd în cele din urmă ca inexact. La celelalte întrebări vi s-a răspuns separat.

MARIANA B. — Giurgiu. V-ați iritat pur și simplu pielea subsoarelilor folosind crema transpirației soluzii cu formal. Trebuie să știți că formalul e indicat numai în soluțiile destinate mîștilor sau picioroarelor, nu subsoarelilor, unde pielea e mult mai fină și, deci, mai sensibilă. Lăsați decamdata să se vindecă

iritafia, apoi aplicați de două-trei ori pe săptămînă o soluție compusă din: 94 gr apă, 2 gr acid tartric și 4 gr alun (piatră acră). Cereți la farmacie să vă facă o pudră din: 20 gr borax, 10 gr alun, 10 gr lamin și 60 gr talc. Cu aceasta pudrăți subsoarele în zilele cînd nu folosiți soluția lichidă.

AUREL BĂLĂȘOIU — Brăila. În timpul iernii nu se produc descărcări electrice în atmosferă, deoarece aerul, rămî-nînd rece la suprafața solului, nu se mai ridică decît în cantități foarte mici și deci nu se formează decît pături relative subțiri de nori. Acești nori, neavînd un impuls de dezvoltare verticală, nu mai produc nici separări de sarcini electrice și, deci, nici descărcări cu tunete și fulgere ca vara. Restul în legătură cu mecanismul formării în atmosferă a ionilor negativi și pozitivi l-ați aflat din răspunsul pe care ni-l citați și la care nu avem nimic de adăugat.

STEPANIA BIZIM — Tulcea. Tiaminaza nu e același lucru cu Tiamina. În timp ce Tiamina este numele vitaminei B₁, Tia-

minaza e un ferment care descompune și inactivează vitamina B₁. Tiaminaza este deci dușmanul de moarte al Tiaminei. Ați auzit pronunțîndu-se des aceste două cuvinte în orașul dv., pentru că Tiaminaza a fost descoperită în intestinele anumitor pești. La Tulcea nu numai că se vorbește mai mult decît oriunde despre pești, ba mai funcționează acum și un institut de cercetări științifice: probabil că activitatea acestuia a făcut ca cele două noțiuni să aibă la dv. o circulație mai largă decît în alte părți.

NICOLAE MORAR — Arad. Potrivit art. 39 din legea pensiilor și art. 94 din regulamentul, pensia de bătrînețe se calculează luîndu-se ca bază salariul mediu tarifar pe ultimele 12 luni sau, la cererea celui îndreptățit, salariul mediu tarifar din oricare perioadă de cinci ani de activitate consecutivă din ultimii 10 ani de muncă. În cazul dv., făcîndu-se calculul pentru fixarea pensiei pe ultimele 12 luni, cînd nu mai îndeplineați și funcția de director, nu s-a putut lua în considerație decît această situație. Nu este de mirare deci dacă alții colegi, care aveau și această calitate în momentul pensionării, au altă situație.

EPIFAN TEODORESCU — Sighișoara. Cazul dv. nu se potriveste cu cel al tov. Rotaru Aurel. Dacă ați primit noua decizie de pensionare și mai sînteți în termen, puteți face contestație, așa cum vi s-a indicat, iar dacă aveți dreptate, cu siguranță că veți obține cîștig de cauză.

DIANA POPOVICI — Tecuci. Pentru obținerea datelor în legătură cu vechimea și gradul sofului dv., vă puteți adresa Ministerului Forțelor Armate, arătînd detaliat situația în care vă găsiți, printr-o cerere scrisă.

Colțul vînatului DIN NOU DESPRE IEPURE

În ceea ce privește iepurele, multe socotelile vînatorești sînt răsturnate. Spun unii: la noi există mai multe specii de iepuri: unii de pădure, alții de cîmp, mai mici; iepuroaica nu e așa de sperioasă ca masculul, astfel că e împușcată mai ușor în timpul vînatului la sărite etc. etc. Aceste păreri nu au temei. Adevărul este că în țara noastră viețuiește o singură specie de iepure (Lepus europaeus Pallas); părul blănii variază după anotimp, iar greutatea sa corporală (în medie 4 kg) variază după vîrstă.

Densitatea cea mai mare de iepuri o înțilnim pe terenurile de șes din Timișoara și Oradea, dar aria de răspîndire e foarte întinsă, de la malul mării și pînă în golurile de munte. Atunci, cînd și unde căutăm iepurele?

În genere îl aflăm mai mult în cîmpie, pe terenurile perme-

bile și cu păduri în apropiere (la 4-5 km).

În perioada cînd grîul răsare iepurile mîncăcă grîu și se ascunde în arături, unde are cîmp larg de vedere. Cînd a dat zăpada și vîntul bate, se adăpostește în pădure, hrînindu-se cu muguri, rîmurele, coajă etc. Dar nici în pădure nu stă mult; cum începe a urla vîntul, zgometele îl sperie și se retrage din nou pe cîmp. Apoi din nou în pădure. Acest „du-te-vino” e permanent, înșelînd chiar și pe vînatarii cu experiență (care, așteptîndu-se să aștefie vîntul într-un loc, au adesea surpriza să-l găsească într-altul).

Iată de ce căutarea iepurelui cere multă pricepere. De multe ori iepurile vede vînatorul și nu fuge. Știe că coloritul său îl ocrotește. Dacă însă iepurile bănuiește că a fost văzut de vînatör sau i se pare că vînatörul vine drept spre el, sare și fuge. De aceea, atunci cînd căutați iepurii, mergeți în zig-zag, cu opriri și ocoliri. Atunci iepurile, derutat, va sări și veți putea tragă. Pe înghet sau timp uscat, cînd fuga îi este mai avantajoasă, iepurile, auzînd vînatörul, sare de la distanță mare. De aceea se recomandă liniște desăvîrșită.

Și acum, vă urăm succes la iepuri — deși această urare este de prost augur pentru vînatörul superstițios...

CITITORII CĂTRE CITITORI

- Vor să facă schimb de vederi (cărți poștale ilustrate):
- MURA MARIA, comuna Recas, str. Tudor Vladimirescu nr. 1207, raionul Timișoara;
 - HERCZEG ELLT, comuna Recas, str. Horia nr. 112, raionul Timișoara;
 - BORȘ MĂRIOARA, salariată G.A.S. Recas, raionul Timișoara;
 - PANTAZI OLGA, elevă cl. a X-a, Pitești, str. Sf. Vineri nr. 31;
 - BISTREANU ION, elev, Hunedoara, str. 23 August nr. 1;
 - SORO STELUȚA, Găești, str. I.C. Frimu nr. 11, reg. Pitești;
 - STOICHECI CORNELUS, elev, Grupul școlar Hunedoara, str. 23 August nr. 1;
 - JIVAN JENI, comuna Sebiș nr. 40, raionul Gurahonț, reg. Oradea;
 - BORCEA GHEORGHE, Onești, cvartalul II, bloc A.5., ap. 4, raionul Tg. Ocna, reg. Bacău;
 - STAMATEȘCU LIDIA, elevă cl. a X-a, Pitești, str. Victoriei nr. 83;
 - FIX EDUARD, elev, Tulcea, str. M. Viteazu nr. 45;
 - MIHAI TOADER, elev, Tulcea, str. Victoriei nr. 75;
 - CONSTANTINESCU GEORGE elev, Tulcea, str. 23 August nr. 178;
 - POPESCU COSTEL, elev cl. a X-a, Craiova, str. Bari- era Vilcii nr. 73;
 - TOMULESCU IONEL, Pitești, str. Frații Golești nr. 124 C;
 - IORDACHE TEODORA, elevă cl. a XI-a, Buzău, str. Dobrogeanu Gherea nr. 275.

INSIGNE...

Mi-a căzut întâmplător în mîni o foaie din „Grosse Brockhaus”. Cele două pagini prezentau cu litere aldine, cu text și fotografii, variata gamă a insinelor partidului nazist al lui Hitler.

Am încercat să le descifrez pe pagina boțită. Vă mărturisesc că a fost o muncă grea, pe care n-am dus-o pînă la capăt. Iată:

...Vulturul german cu aripile desfăcute (păzea!) și cu zvastica în gheare (asta se numea Hoheitszeichen). O zvastică într-un cerc de aur (Goldene Ehrenzeichen), pentru merite (le știm!) speciale...

... Un pătrat, un triunghi, un oval, o floare (da, au îndrăznit să folosească și acest gingaș simbol!) și zeci de vulturi, săbii, pumnale, puști și guri de tun înrustate în alamă, în bronz, în argint și în aur...

...N.S. — Fliegerkorps („Voluntarii” din divizia Kondor, care au ucis copiii și mamele din Madrid, Teruel etc.).

...N.S.D. Studentenbund... N.S. Frauenschaft... Deutsches Frauenwerk... Bund Deutscher Osten... Fördern des Mitglieds der SS... N.S.B.O. (o fracțiune de roată dințată, cu un ciocan și zvastica pe el), Potsdam Abzeichen (o bajonetă, crucea înfrîgată și anul 1932)...

Mă opresc. Ar însemna să stric și să fur prea mult spațiu din pagina prezentei publicații. Vreau totuși să spun că la început, și după ce-am sfințit trecerea în revistă a insinelor, am rămas uimit. O bună parte din ele lipseau. Și nu din cele mai puțin importante. De pildă: lipsea insigna celor care au dat foc orașelor și satelor din U.R.S.S.; insigna cizmilor de iuft cu fiute ale SS-iștilor care au intrat cu pas de gîscă în istorie, trecînd prin Oradour și Lidice; nu se găseau insigne pe care ar fi trebuit să le poarte nazistii silurilor de femei, grupurile ucigașilor de copii, incendiarii și asociațiile de elită ale trăgătorilor în deținutii din lagăre; n-am dat de insigne „tehnicienilor” specialiști, pe care — din fericire — glorioasa Armată Sovietică i-a împiedicat să-și ducă la bun sfîrșit „opera” de transformare a popoarelor în materie primă și grasă, contractată la „I.G. Farbenindustrie”, cu semnătura lui Adolf Eichmann; lipseau insigne „savanților” de la Auschwitz, Buchenwald, Maidanek, Mauthausen și de la celelalte „instituții științifice” naziste...

M-am lămurit abia atunci cînd, deschizînd ușa sobei, am auzit în foc foaia boțită în pumni. Sub vîlvătaia care o cuprinsese, am mai apucat să citesc, înainte să se scurmească, anul cînd a fost tipărit Brockhausul: 1939.

Iată pentru ce lipseau atîtea insigne hitleriste!

★

Am în față o revistă ilustrată din Germania apuseană. Înăuntrul ei foile sînt nu mai puțin concludente decît suratele lor din Brockhausul anului 1939.

Iată fotografia generalului Ramcke, fost comandant al diviziei de parașutiști „diavolii verzi” și călău al francezilor din Brest. Lui Ramcke i s-a acordat de către guvernul de la Bonn o pensie lunară de 1.200 mărci. El poartă cîteva insigne și decorații naziste care sînt astăzi autorizate a fi arborate în R.F. Germană.

Cîteva pagini mai departe — vitrina unui magazin de jucării din Frankfurt pe Main. În trei etaje, un întreg arsenal din plumb, cositor, tablă și arcuiri: tunuri, mortiere, branduri și mitraliere. În mijloc, un mînușchi de pumnale Solingen, de tip reglementar nazist, cu zvastică și inscripție: „Totul pentru Germania”. Deasupra, un stol de avioane reactoare, suspendate cu ajutorul unor invizibile fire, purtau pe aripi aceeași cruce sinistrală pe care am văzut-o pe vremuri pe fuselajele „Messerschmitt”-urilor lui Hitler.

Precum se vede, nu e vorba de ceva care a trecut. Vechea pasiune pentru însemnele crimei mai este încă și azi cultivată.

De către cei care uită că zvastica și toate finichelele naziste nu i-au putut salva pe Hitler și pe slugile sale de la catastrofa înfrîngere.

Maria ARSENE

O ATITUDINE PLINĂ DE CURAJ a dovedit scriitorul francez Georges Arnaud (x) — autor al cărților „Salariul groazei” și „Libertate pentru Djamilia Bouhired” — care a refuzat să denunțe autorităților franceze pe un coleg ce sprijină mișcarea de eliberare a poporului algerian. Pentru această „vină” Arnaud a fost condamnat la doi ani închisoare. „Onoarea mea prețuiește mai mult” — a spus el după aflarea sentinței. În fotografie, un aspect de la proces.

5.000 DE APARIȚII PE SCENĂ a sărbătorit recent cunoscuta artistă Fridel Hönisch din Leipzig (R. D. Germană). Ea este deosebit de apreciată pentru interpretarea unor roluri de copii, ca și pentru imitarea perfectă a voicilor lor.

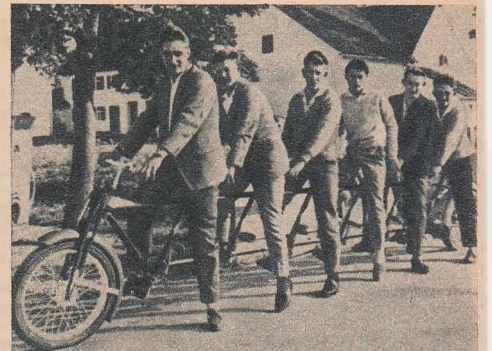
„FAUNĂ” ÎNTR-UN... ATELIER. La sculptorul academician Vincenc Vingler din R.S. Cehoslovacă poți întâlni... animale de pe toate paralelele și meridianele. Aceste animale sînt sculpturi ieșite din mîna iscusită a maestrului, folosite mai ales pentru împodobirea interioarelor.

MĂRTURII DESPRE DECEMBRIȘTI. În satul Selenghinsk, pensionarul Serghei Talejni a descoperit casa în care au locuit în exil conducătorii răscoalei decembriștilor din 1825, frații Nikolai și Mihail Bestujev. Aici au fost găsite un divan și două scaune lucrate de frații Bestujev. În fotografie, unul din cele două scaune.

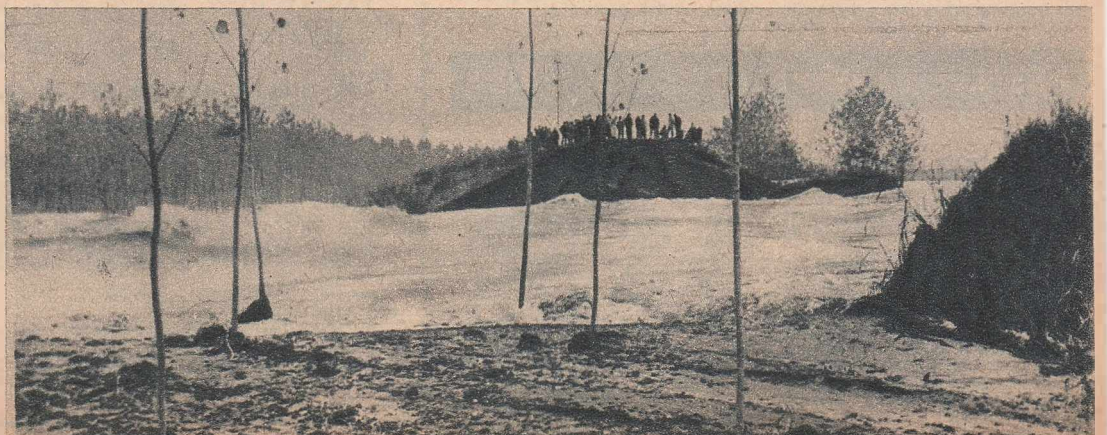

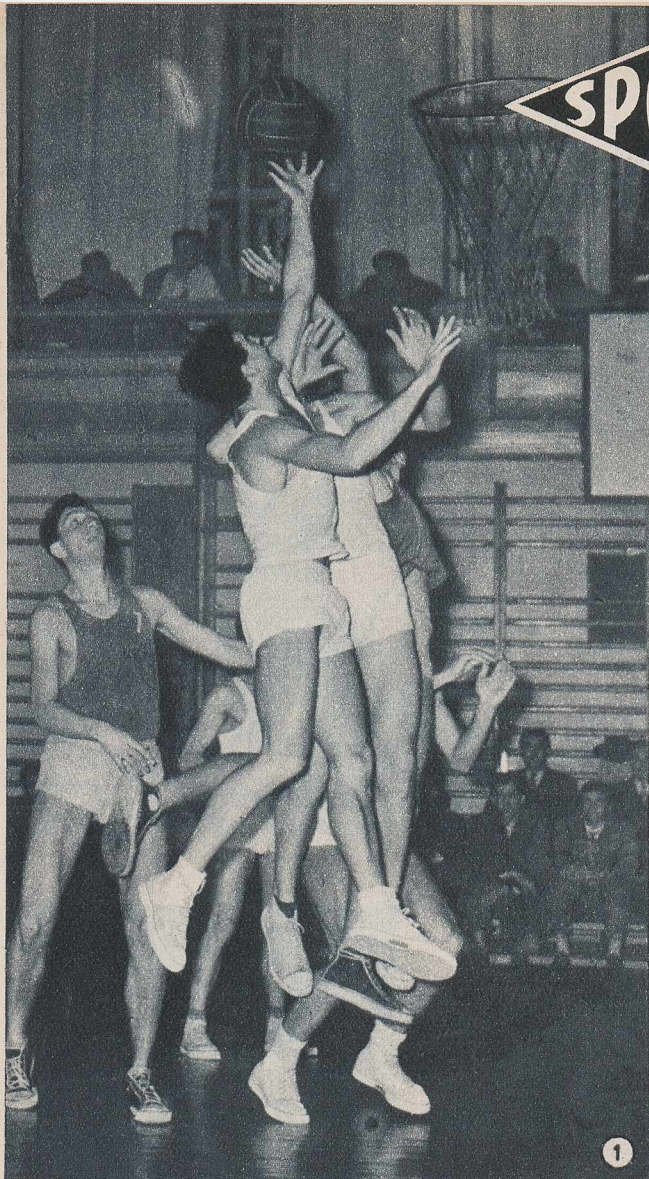
DE PAGODA „SVE DAGON” din Rangoon, cel mai vechi monument național din Birmania, este legată o întâmplare nu tocmai lipsită de semnificație. După un „tradițional” obicei „prădalnic”, în 1824 coloniștii englezi au demontat marelui clopot de bronz „Maha Ganda”, ce cântărește 28 de tone, intenționînd să-l transporte în Anglia. Clopotul însă a căzut în Golful Bengal și nu a fost scos de acolo decît în anul independenței Birmaniei, cînd a fost reșezat în clopotnița pagodei.

SEXTET... CICLIST. 6 tîneri din orașelul Tegernbach (Bavaria superioară) s-au constituit într-o echipă de ciclism. Numai că ei nu aleargă pe șase biciclete, așa cum se obișnuiește în cursele de ciclam, ci pe una singură, cu 6 perechi de pedale, construită chiar de ei.

FLUVIUL PO din Italia s-a revărsat, ca urmare a recentelor ploii torențiale. Inundațiile au fost atît de puternice, încît mii de țărani de pe valea Padului au fost siliți să-și părăsească locuințele. În fotografie: un grup de sinistrați (în fund) privesc neputincioși la apele pustitoare.

1

① În cadrul campionatului republican de baschet masculin s-au întâlnit duminică în sala Dinamo formațiile Dinamo București și Steagul Roșu Brașov. Victoria a revenit gazdelor la scorul de 54-49 (29-25).

② În aceeași sală a avut loc confruntarea dintre Știința București și Progresul București, contând pentru campionatul republican de baschet feminin. Meciul s-a terminat cu victoria Științei: 45-34 (9-18).

③ Sala Floreasca a găzduit duminică după-amiază partida de handbal dintre echipele Știința și Unirea, ambele din București, care a luat sfârșit cu scorul de 37-16 (21-4) în favoarea studenților.

Fotografii de Romulus SCURTU

2

3

DE CE NUMAI ACEȘTIA?

de Al. MIRODAN

Există două chipuri în care oamenii obișnuiesc să examineze o situație negativă. 1) Ședințe mari urmate de măsuri mici și 2) ședințe mici, urmate de măsuri mari (adică practice, practica fiind mare, foarte mare, nesfârșit de mare). Am impresia că o asemenea discuție s-a purtat mai de mult la Federația de atletism, întrucât, după criticele aspre din presă (vezi, îndeosebi, articolul din „Scnteia”) și-au făcut apariția la București trei oameni sosiți din răsărit cu avionul: V. Filin, L. Mitropolski și V. Popov. De la aeroport au plecat de-a dreptul la U.C.F.S. și de aici — prezentările au fost scurte — la lucru. Cel trei, asemeni unor medici chemați în noapte cu avionul pentru o operație, s-au aplecat asupra atletismului nostru — trup frumos dar suferind — l-au luat în cercetare și pregătesc diagnosticul. Ce trebuie să remarcăm din examinarea acestei întâmplări? Că starea atletismului nostru este nemulțumitoare? Nu, fenomenul poate fi întâlnit, cu mai multă sau mai puțină bunăvoință, și în alte domenii ale sportului. Deci, nu trebuie remarcată maladia; trebuie însă remarcată medicina. Dacă în alte, destul de neplăcute, situații se string, conclav, la căpățul suferinței, câteva sute de specialiști (și unii mai puțin specialiști!), discutând cu suflet felurite probleme de ordin gnoseologic — aici, la atletism, s-a apelat, iute, inteligent, sobru la profesorul universitar. Dacă în alte discipline s-au cheltuit și se mai cheltuiesc (risipește?) cantități enorme de hirtie, cerneală și cuvinte pentru clarificarea unor probleme cât se poate

de clare — aici au fost de ajuns două-trei semnale de alarmă și măsura cea mai indicată (pentru început) a fost luată. Trei oameni veniți din răsărit au coborât din avion, au pornit în viteză spre U.C.F.S. și au început să lucreze. Ce vor face antrenorii sovietici, cunosători buni, toți trei, ai meseriei?

Răspunzând fiecare de o grupă de probe (sprint — aruncări — sărituri) cei trei antrenorii sovietici vor începe cu singurul început rațional, adică vor antrena antrenorii. Vreți elevi? Pregătește profesori! Oamenii aceștia trei vor aduce știința care-a născut victoria atletismului sovietic asupra vechiului, superexperimentatului, de altă deceniu invincibilului atletism american; care a transportat la Moscova de la Roma (și mai înainte de la Melbourne, și mai înainte de la Helsinki) kilograme de medalii de aur, argint și bronz; care a propulsat pe stadioanele lumii, asemeni unor sputnici ai sportului, pe Nina Dumbadze și pe Nina Ponomareva, pe Vladimir Kuț și pe Iuri Stepanov, pe Bolotnikov și pe Vasili Kuznețov, pe surorile Press și pe tînărul, pe foarte tînărul Valeri Brumel.

... Când vor mai coborî oare, din avion, la Băneasa, întâmpinați cu emoție și flori, trei oameni veniți din răsărit?

Și când, după saluturi și îmbrățișări, se vor îndrepta, în mașină, fulger spre sediul U.C.F.S.?

Și când, o dată ajunși la sediu, vor fi poțfii să intre acolo unde pe ușă scrie cuvîntul „Fotbal”?

• FILMELE SĂPTĂMÎNII • FILMELE SĂPTĂMÎNII •

„FIUL MEU SE ÎNSOARĂ” (foto 1), producție a studioului „Tadjikfilm”, este o comedie muzicală tinerescă, exuberantă, în care mijloacele clasice ale genului s-au adunat pentru a-și da mîna într-o deplină reușită a două nunți și a erorilor respectivi. Povestea stă cam așa: Karim, un bătrîn colhoznic, socotește că nimic nu-i stă mai bine fiului său decît să se însoare. Bineînțeles însă că, în privința alegerii, tatăl își asumă toate drepțurile, conform unei vechi, perimate și nefericite tradiții. Fiul,

care e un om independent, matur și cu concepțiile sănătoase ale zilelor noastre, își îngăduie drepț de a avea altă părere. De aci conflict, încurcături, farse, zburcium și, pînă la urmă, împăcarea generală, soldată nu cu una, ci cu două nunți! Un film vesel. „PESCUIȚORII ÎN APĂ TULBURE” (foto 2), coproducție a studiourilor DEFA-Berlin și Pathé Cinema-Paris, ne aduce, în regia cunoscutului cineast francez Louis Daquin, o ecranizare cu calitate a romanului lui Balzac „La Rabouilleuse”. Eroul

filmului este frate bun cu Rastignac: aceeași sete de parvenire, aceeași creșterea lipsă de scrupule. Ambția îl duce din crimă în crimă, e un monstru cu chip frumos. Produs al unei societăți putrede, acest Philippe Brideau îi va plăti tributul: se va prăbuși în mlul din care a fost zămislit. Un film făcut cu duritate și observație minuțioasă în descrierea personajelor.

„MUNTELE” (foto 3), producție a studiourilor americane, ne impresionează prin prezența unui veteran al ecranului: actorul

Spencer Tracy. Printr-un joc simplu, firesc, convingător, el realizează în Zachary — eroul principal al filmului „Muntele” — o figură de o impresionantă frumusețe morală. Dacă nobilei figuri a eroului central îi adăugăm o escaladare alpină plină de peripeții, un puternic conflict pe o problemă de etică și frumoasele peisaje din Alpi, putem înțelege ușor că filmul va place. Considerăm totuși că producătorii au contat, din păcate, pe prea puține elemente pentru a face un film cu adevărat „mare”.

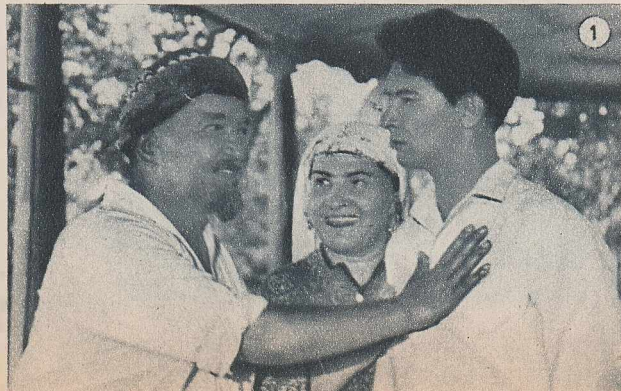
REDACTIA: București, Piața Scintei. Casa Poștală 3507 of. 33. Tel. 17.60.10, int. 1744.

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU

Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Scintei „I. V. Stalin”.

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

1

2

3

DIN EXPOZIȚIA ANUALĂ DE GRAFICĂ

(MUZEUL DE ARTĂ AL R.P.R.)

Gh. IVANCENCO: „Muncitori sticlari“.

Frederic WALTER: „Portret de minier“.

Maria CONSTANTIN: „Brigada tinerelor fete“.

Jules PERAHIM: „Crăiasa din poveste“ — ilustrație la volumul „Poezii“ de Mihail Eminescu.

Vasile KAZAR: „La popice“.

Marcel CHIRNOAGĂ: „Camioanele colective“.